

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

SLUNÍČKO

Vydání aktualizované k 1. 9. 2024

**Základní škola a Mateřská škola Mašťov,
příspěvková organizace,
Náměstí 122,
431 56 Mašťov**

Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

SLUNÍČKO

Základní škola a Mateřská škola Mašťov, příspěvková organizace
Náměstí 122, 431 56 Mašťov

ředitelka Mgr. Lucie Jarábková

zřizovatel:

Město Mašťov
Náměstí 80
431 56 Mašťov
e-mail: mastov@obce-cv.cz
web: www.mastov.cz
telefon: 474 397 243

kontakty:

telefon: 474 397 165
e-mail: zsmastov@obce-cv.cz

další údaje:

webové stránky školy: www.zsamsmastov.cz
IČ: 70695431
RED-IZO: 600077306

Dne 2. 9. 2024

razítko školy

Mgr. Lucie Jarábková
ředitelka školy

Obsah

Identifikační údaje	2
Charakteristika školy.....	4
Charakteristika ŠVP	8
Zaměření školy.....	8
Výchovné a vzdělávací strategie	8
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	11
Začlenění průřezových témat	21
Učební plán	23
Učební osnovy	24
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE.....	24
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	24
ANGLICKÝ JAZYK	40
MATEMATIKA.....	53
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	69
ČLOVĚK A SVĚT.....	80
UMĚNÍ A KULTURA.....	110
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	110
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	118
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	124
PRACOVNÍ ČINNOSTI	132
HODNOCENÍ ŽÁKŮ	140

Charakteristika školy

Historie školy

- V září roku 1924 je založena jednotřídní česká škola v domě čp. 122, prvním učitelem byl tehdy pan Vincek.
- r. 1929 byla zřízena mateřská škola.
- r. 1933 je škola rozšířena na dvoutrídní, řídícím učitelem je E. Vařejka.
- r. 1950 byla škola čtyřtrídní a od roku 1955 byla plně organizovanou osmiletou školou, jejím ředitelem byl František Beránek.
- r. 1974 byla přistavena budova Mateřské školy, v přízemí je umístěna Školní jídelna. Mateřská škola má třídu MŠ a jeslové oddělení, ředitelkou je Marie Andělová.
- V roce 1979 je uzavřen druhý stupeň základní školy, žáci dojíždějí do Radonic a Krásného Dvora.
- 2003 přechází škola do právní subjektivity.
- Od 1. 8. 2003 je základní škola a mateřská škola spojena do jednoho právního subjektu.
- Od 1. 1. 2006 nese škola název:

Základní škola a Mateřská škola Maš'ov, okres Chomutov.

Plán školy s popisem

Prostory školy plně vyhovují požadavkům na výuku. Budova je patrová, v přízemí se nachází školní družina, šatna, kuchyňka, WC pro žáky (chlapci). V prvním patře jsou 3 třídy, počítačová učebna, sborovna a kancelář dále WC pro žáky (dívky) a WC pro personál. U školy se nachází malý dvorek, který je využíván za příznivého počasí pro relaxaci žáků o přestávkách a školní družina jej využívá pro své činnosti.

Mateřská škola je umístěna spolu se školní jídelnou v samostatných budovách.

Úplnost a velikost školy

Základní škola je organizována jako dvoutrídní, s pěti postupnými ročníky.

Škola sdružuje:

Základní školu- kapacita: 50 žáků

Mateřskou školu- kapacita: 50 dětí

Školní jídelnu – kapacita 100 žáků

Školní družinu – kapacita 20 žáků

Vybavení školy

Materiální

Vybavení školy pomůckami je na dostatečné úrovni. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukové SW jsou průběžně doplňovány, aktualizovány o nové. Všechny učební texty používané učiteli i žáky mají platnou doložku MŠMT.

Prostorové

Základní škola je umístěna v jednopatrové budově, ke které je připojen malý dvorek, který je využíván za příznivého počasí v době přestávek k relaxaci žáků a též pro činnost školní družiny. V přízemí se nachází školní družina, kuchyňka, šatna, WC pro žáky (chlapci). V prvním patře jsou umístěny 3 třídy, počítačová učebna, sborovna, kancelář, úklidová komora, WC pro žáky (dívky) i oddělené WC pro zaměstnance školy.

Technické

Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů je určena 1 učebna výpočetní techniky (10 počítačů). Pro žáky je k dispozici i jeden počítač ve školní družině. Nadále mohou žáci využívat tablety, které jsou do výuky a tablety, které jsou součástí školní družiny. V každé třídě je nainstalována interaktivní tabule. Učitelé mají k dispozici počítače v kanceláři a počítač v počítačové třídě. Počítače jsou propojeny do počítačové sítě, přes kterou mají žáci i učitelé přístup na internet. V počítačové třídě je též umístěna kopírka, kterou využívají učitelé.

Hygienické

Pro odpočinek je k dispozici školní družina, školní dvorek, též fotbalové a dětské hřiště, členitý terén okolí obce.

Třídy jsou vybaveny školním stavitelným nábytkem přiměřeným velikosti žáků a odpočinkovým kobercem. Okna ve třídách jsou opatřena žaluziemi proti slunečnímu záření. Je prováděna pravidelná údržba a úklid. Školní jídelna s kuchyní je rozměrná, světlá, čistá a vybavená odpovídajícím nábytkem.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, 3 učitelky, 1 vychovatelka ŠD a 2 asistenti pedagoga. Ve sboru jsou zastoupeni i pedagogové s kvalifikací speciálního pedagoga 1, asistent pedagoga 2.

Prioritou školy je vzdělání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí, tudíž je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, duševní zdraví, moderní metody v didaktice předmětů, matematická, finanční, čtenářská, digitální gramotnost.

Charakteristika žáků

Základní školu navštěvují žáci z Mašťova a též žáci z Dětského domova v Mašťově, případně žáci z okolních obcí. Škola má zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení) i jiným zdravotním postižením. Každý integrovaný žák má vypracován na základě doporučení PPP nebo SPC vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a doplňován.

Dlouhodobé projekty

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva reagují na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou ročníkové či školní. O zapojení třídy do školního projektu se rozhodují žáci se svým třídním učitelem. Témata projektů: Drakiáda, Neoriginálnější dýně, sběr papíru, Vánoce a Velikonoce (zvyky a tradice), Pohádková cesta. V současné době jsme zapojeni od 1.2.2023 do projektu OP JAK Šablony I, Hrdá škola.

Spolupráce s rodiči

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím elektronických žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců). Na základě zákona č.561/2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Školská rada se skládá ze tří členů (1 pedagogický pracovník, 1 zástupce obce, 1 rodič). Škola úzce spolupracuje SPC v Měcholupech a logopedem, PPP Kadaň. V oblasti environmentální výchovy a vzdělání školy spolupracujeme se Severočeskými sběrnými surovinami, které každoročně pořádají soutěž ve sběru starého papíru nadále je škola

zapojena do projektu Uklidíme Česko. V oblasti kulturních akcí spolupracuje škola s divadly Letadlo, Rozmanitostí v Mostě a KD v Kadani, s Domovem pro seniory v Mašťově, Městem Mašťov.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

„Škola ve které chceme být“

- vytvořit u každého žáka pozitivní vztah ke vzdělání a motivovat ho k celoživotnímu učení
- respektovat žáka jako osobnost, využívat individuální přístup ke každému jedinci
- vytvářet kladné vztahy mezi žáky, mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a rodiči
- pracovat diferenciovaně se žáky s diagnostikovaným postižením nebo podle nadání
- rozvíjet a učit se správné a kvalitní komunikaci

Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání:

- **umožnit žákům osvojit strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení**

Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost. Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů/nabídek/-knihovna, internet, exkurze. Propojení informací se skutečným životem. Samostatnost, organizace vlastní činnosti. Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost. Komunikační dovednosti, schopnost se prezentovat, spolupráce, práce v týmu. Poznávání vlastních možností. Prezentace vlastních výsledků. Tvořivost. Práce na projektech. Práce s přiměřeným učivem. Práce v motivujícím prostředí. Výuka bez situací nerovnosti a ponížení. Zařazování metod a forem práce, které podporují zvědavost. Využívání kladného hodnocení. Hodnocení formou zpětné vazby.

- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**

Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. Uplatňování mezipředmětových vztahů. Uplatňování základních myšlenkových operací - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. Rozvíjení schopnosti logického uvažování. Podpora netradičního způsobu řešení.

- **vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**

Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů). Dát prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd). Rozvoj spolupráce a společného prožívání. Předpoklad poznávání sama sebe.

- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**

Jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce. Atmosféra demokracie a přátelství. Kooperace učení, spolupráce ve výuce. Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.

- **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti**

Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. Učit se argumentovat.

- **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě**

Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí. S pomocí dospělých řešení své citové vazby. Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a estetickým hodnotám.

- **učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**

Čisté a vhodné prostředí školy - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečnost- spoluúčast na jeho úpravě, zdravý pitný a stravovací režim. Hygienické a kompenzační přestávky v učení. Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého. Škola bez kouře a drog. Důsledná prevence šikany a násilí. Vztahy ve škole- úcta, uznání, sounáležitost. Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.

- **vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**

Chápání principů a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti. Otevřenost vůči spolužákům. Solidarita s druhými.

Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. Integrace žáků vyžadující speciální péči, rozvíjení schopnosti empatie. Multikulturní výchova- porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně jsou běžně zařazeni do tříd. Plán pedagogické podpory, dále jen PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i samotným žákem. Využití minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: v případě podpůrného opatření, které spočívá v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s lehkým mentálním postižením LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. **Minimální doporučená úroveň** je stanovena v RVP ZV pro 3. a 5. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP.CZ. Při specifických vývojových poruchách učení nebude žák pokud možno vystavován úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho studijním předpokladům. Učitel bude klást důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon. V případě, kdy se u žáků, projeví některé příznaky poruch

učení, jsou rodiče požádáni, aby žáka objednali a absolvovali vyšetření v poradenském zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou pak stanoveny další strategie učení žáka, popřípadě míra tolerance v předmětech dle typu SPU a výše popsané zásady. Při hodnocení těchto žáků se vychází z doporučení a zásad, vždy s velkou mírou tolerance.

Specifikace případných prováděných podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními potřebami:

Jako podpůrná opatření jsou v případě potřeby ve škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáka a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem práce a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

d) organizační a obecná ustanovení"

- spolupráce se školní psycholožkou
- spolupráce se školským poradenským zařízením
- kontaktování a doporučení na odborná pracoviště (Dys centrum apod.)
- spolupráce s rodiči
- konzultační hodiny

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Žáci naší školy jsou většinou všestranně rozvinutí a dosahují celkově velmi dobrých výsledků, někteří mají zvýšený zájem o některou vzdělávací oblast či disponují některými mimořádnými dovednostmi. Při rozpoznání mimořádného nadání a při péči o takového žáka úzce spolupracujeme se školní psycholožkou a školským poradenským zařízením. V případě diagnostického posouzení a rozhodnutí je sestaven IVP nadaného žáka. Individuálně vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích

předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP se vychází z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může také obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného souhlasu zákonného zástupce předá informace o zahájení podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

Specifikace případných prováděných podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce (plnění základního vzdělávání)
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- specializované třídy pro mimořádně nadané žáky
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné nebo dočasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávaní specifických úkolů, projektových prací, seminárních prací, ročníkových prací
- příprava na účast v soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

Další možnosti práce s nadanými dětmi

- učitel se snaží bystrého žáka s rychlým učebním tempem zaměstnávat dalšími úkoly, žák může postupovat rychleji, učitel aktivně přispívá k tomu, aby nadaný žák předběhl své vrstevníky vědomostmi, znalostmi, dovednostmi- **akcelerace**

varianty:

jednorázové přeskočení ročníku

žák chodí na určitý předmět do vyššího ročníku

vytvořit v podstatě individuální program

žák nepůjde kupředu v probírané látce, učitel bude předkládat úkoly, které stávající učivo **obohacují**, rozšiřují, prohlubují, rozvíjení sociálních dovedností a využití jeho potenciálu ve prospěch celé třídy, dítě stimulem pro ostatní žáky

postupy:

prezentace znalostí a dovedností dítěte před třídou

doučování slabších žáků

nabídnout dítěti, aby iniciovalo a organizačně zabezpečilo setkání se zajímavou osobností z oboru, ve kterém vyniká

exkurze, návštěva zajímavého místa, pracoviště dle námětu dítěte- viz. minulý úkol
individuální přístup a konzultace

zprostředkovat adekvátní mimoškolní aktivity**seskupování žáků**

homogenní

podobná úroveň schopností

sestavené skupiny žáků z různých tříd- několik hodin týdně společně

společně studují určitý předmět

uvnitř jedné třídy vytvořit několik skupin, které pracují podle svých schopností

heterogenní

žáci různých schopností, výhodné pro průměrné žáky, nadané v postupu vpřed spíše zdržuje

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojováním klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Osvojováním klíčových kompetencí nelze tedy na úrovni základního vzdělávání považovat za ukončené, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ v přípravě žáka pro celoživotní učení, vstup do života i do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nepředmetovou podobu a lze je získat vždy jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probírají.

KOMPETENCE K UČENÍ

- střídáme v hodinách různé metody a formy práce (výklad, četba textu s porozuměním, řízené čtení, práce ve skupině, ve dvojicích, samostatná práce, problémové vyučování, projektové vyučování...) tak, aby měl žák možnost osvojit si a upevnit učivo
- používáme aktivační metody (např. pracovní listy, převzaté texty z komunikační praxe, mluvní cvičení...)
- zadáváme žákům úkoly, při kterých vyhledávají informace z různých zdrojů (odborná literatura - slovníky, encyklopedie, životopisy, internet apod.)
- seznamujeme žáky s novými informacemi v oborech, zdůrazňujeme důležitost celoživotního vzdělávání (nové objevy - časopisy, tisk – porovnání údajů)
- využíváme informační a komunikační technologie při výuce (při práci učitele i pro práci žáků)
- organizujeme veřejné prezentace a hodnocení odevzdaných úkolů žáky i učitelem

- podněcujeme a podporujeme zadanými úkoly i zvolenými metodami práce tvořivosti, realizaci vlastních nápadů
- zadáváme projektové práce, vytváříme prostor pro jejich prezentaci a společné hodnocení (vytváříme prostor pro vlastní volbu tématu z několika možností)
- vytváříme podmínky pro praktické využití získaných dovedností (praktická cvičení, laboratorní práce)
- plánujeme, provádíme, vyhodnocujeme a rozebíráme s žáky pokusy, experimenty, laboratorní práce
- zadáváme žákům práci ve skupině, která je učí přijímat různé úlohy ve skupině a zároveň je učí zodpovědnosti za práci při následném hodnocení
- vytváříme podmínky pro diskusi, práci s chybou
- vytvářet vhodné prostředí pro skupinovou práci v různých činnostech, např. práce s textem, vytváření projektů, dramatizace
- vybízíme žáky ke vzájemnému hodnocení, kontrole a sebehodnocení zadané práce
- umožňujeme žákům postupně zpracovávat akční plán vlastní činnosti s důrazem na průběžnou sebekontrolu a sebehodnocení
- povzbuzujeme žáka kladným hodnocením a snažíme podpořit víru v jeho schopnosti
- motivujeme a podporujeme žáky v účasti na soutěžích a olympiádách
- zadáváme pravidelně domácí úkoly k procvičení
- uplatňujeme zásadu „Škola – součást společnosti“ tím, že umožňujeme žákům účast na besedách, exkurzích, školních projektech s cílem jejich aktuálního i budoucího zapojení do společenského života
- zdůrazňujeme pozitivní příklad osobností, které ve svém životě něčeho dosáhli, podporujeme u žáků vědomí potřeby celoživotního vzdělávání
- navštěvujeme muzea, zoologické a botanické zahrady, výstavy, divadla, koncerty...

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- zadáváme problémové úlohy, problémové úkoly řešíme rozborem, diskusí
- společně rozebíráme vzorové problémy

- vytváříme podmínky pro samostatné řešení problémů na základě předložených postupů práce
- podporujeme využití vlastních zkušeností
- oceňujeme systematičnost, ale i podporujeme nestandardní a tvořivá řešení
- diskutujeme různé přístupy, názory a možnosti řešení
- podporujeme rozmanitost řešení zadaných úkolů, ověřujeme s žáky jejich efektivitu v praxi, pomáháme promýšlet a hledat způsob řešení v herních situacích
- zadáváme úkoly související s aktuálním společenským problémem a požadujeme formulaci vlastního stanoviska s využitím dostupných informací z různých médií
- připravujeme a předkládáme učivo tak, aby žák byl nucen vyslovit vlastní závěr na základě daných podkladů (učebnice, dokument, mapa, graf, diagram, apod.)
- vytváříme podmínky pro diskusi, práci s chybou, poskytujeme zpětnou vazbu
- pracujeme s informacemi ze všech možných zdrojů
- vytváříme modelové situace a podporujeme jejich skupinové řešení s následným porovnáním
- využíváme modelování problému, dramatizaci, grafické znázornění při nejrůznějších činnostech
- provádíme zkoušky řešení, snažíme se odhalit chybu, cvičíme vytrvalost, aby se žák nenechal odradit
- vytváříme široký prostor pro demokratickou diskusi žáků o problémech školy zejména prostřednictvím činnosti žákovské samosprávy reprezentované Školním parlamentem, podporujeme konstruktivní kritiku a návrhy reálných řešení problémů ze strany žáků

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- dáváme prostor pro samostatnou prezentaci připravené práce – vyprávění o vlastních zážitcích, zkušenostech, obhajoba vlastních názorů
- organizujeme veřejné prezentace a hodnocení odevzdaných úkolů žáky i učitelem
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají informace z různých zdrojů (internet, slovníky, video, odborná literatura, tisk, časopisy a výukové programy)
- vyhledáváme informace z různých typů textů – mapy, grafy, statistiky
- používáme grafy, tabulky tak, aby žáci uměli ústně vyjádřit různé závislosti

- umožňujeme vzájemné opravy testů a vyhodnocení řešení – žáci obhájí vlastní způsob řešení úlohy
- navozujeme modelové situace, při nichž žáci používají verbální i nonverbální komunikaci
- využíváme školní knihovnu a informačního centrum v rámci vyučovacích hodin
- zadáváme žákům práci ve skupině, která je učí přijímat různé úlohy ve skupině
- vytváříme prostor pro diskusi, dáváme možnost vést část diskuse, řídit kladení otázek zpracovávanému tématu
- iniciujeme a řídíme společné diskuse nad problémy, o navrhovaných pracovních postupech apod.
- vytváříme a podporujeme situace, kdy žáci argumentují, zdůvodňují, naslouchají jiným názorům...
- vyžadujeme přesné a výstižné vyjadřování a věcnou argumentaci, při které mohou žáci využít všechny dostupné zdroje informací
- využíváme metodu komentovaného čtení (dáváme prostor k vyjádření hlavních myšlenek, reprodukci, dokončení textu)
- podporujeme vlastní tvořivost žáků v písemném projevu pomocí při přípravě a vydávání školního časopisu

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- uplatňujeme zásadu vzájemného respektu dětí a dospělých s tím, že v životě školy všichni uplatňují principy demokraticky přijatých pravidel, na jejichž formulování měli možnost se společně podílet
- nabízíme žákům paletu strategií a taktik, jak reagovat v různých životních situacích s důrazem na vstřícné, slušné, asertivní jednání
- pomáháme žákům v případě potřeby a dodávat jim sebedůvěru při různých činnostech a při hodnocení (samostatná práce, práce ve skupině, prezentace projektu apod.)
- diskutujeme o pokrocích a překážkách, vlastní zhodnocení
- umožňujeme dětem říci si o radu u dětí, ve skupině
- navozujeme takové situace, kdy žák poznává, že cesta k úspěchu vede přes týmovou práci, přičemž umožnit žákům poznávat a přijímat v pracovní skupině takové role, které vedou k posílení jejich sebedůvěry, samostatnosti a pozitivní představy o sobě samém

(projekty, projektové dny, skupinové činnosti, žákovské práce pro školu, činnost v orgánech žákovské samosprávy)

- umožňujeme přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- vytváříme a podporujeme situace, kdy žáci diskutují, prezentují vlastní názory, naslouchají jiným
- zadáváme práci ve skupinách, dbáme na podporu jedince skupinou a naopak
- příkladným způsobem veřejně hodnotíme odevzdané úkoly
- vytváříme prostor pro vzájemné hodnocení a kontrolu činnosti žáků (prezentace a hodnocení projektů, soutěží...)
- vytváříme prostor pro sebehodnocení
- zadáváme skupinové projekty, praktická cvičení, laboratorní práce
- podporujeme dobré mezilidské vztahy vstřícným přístupem pedagogů
- vytváříme podmínky pro nekonfliktní řešení problémů
- umožňujeme žákům projevit své obavy, neúspěchy či naopak uspokojení, radost z práce

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- zadáváme vhodně tematicky zaměřené úkoly (historie, kultura, sport, ekologie apod.)
- umožňujeme žákům podílet se formou třídní a školní samosprávy na životě školy a prezentovat svoje názory také prostřednictvím webových stránek školy, umožňujeme spoluúčast při rozhodování
- společně vytváříme se žáky pravidla vzájemného soužití ve třídě a ve škole
- dáváme žákům možnost zapojit se do činnosti Parlamentu dětí a mládeže za životní prostředí ČR a podporujeme je v tom
- na konkrétních příkladech vedeme děti k odmítání chování a jednání neslučitelného s lidskou důstojností, lidskými a občanskými právy
- hledáme společně se žáky řešení nepříznivých životních situací, šikany, napadání, posmívání...
- vytváříme prostředí pro bezproblematickou diskusi, výměnu názorů bez vzájemného napadání, osočování
- podporujeme a oceňujeme reprezentaci třídy i školy

- vedeme žáky prostřednictvím poznání hodnotných literárních textů k respektování a ochraně našich tradic
- navštěvujeme se žáky muzea, galerie, archivy, výstavy, vytváříme vztah žáků našemu kulturnímu dědictví
- navštěvujeme se žáky jednání správních a samosprávných orgánů a vybízíme v následných diskusích k vyjádření vlastních názorů, postřehů a připomínek
- pořádáme ve škole besedy a setkání s lidmi z různých sociokulturních skupin, bezpečnostních složek apod. s cílem přivést žáky k respektování názorů někdy odlišných od jejich vlastních, k empatickému postoji k situaci jiných
- podporujeme charitativní aktivity žáků
- navozujeme situace, při nichž žáci docházejí k názoru, že právo a povinnost jsou dvěma stranami téže mince a že skromnost a výběrová náročnost jsou jednou z hlavních podmínek trvale udržitelného rozvoje
- podporujeme a oceňujeme nesobecké chování, ochotu pomoci druhým
- na začátku školního roku žáci 9. ročníku slavnostně vítají nové žáky třetích tříd v Břevnovském klášteře, na konci školního roku se žáci třetích tříd v Břevnovském klášteře slavnostně rozloučí s absolventy naší školy

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- předkládáme úlohy, problémy a projekty modelující praxi
- předkládáme žákům postupy práce, osnovy či algoritmy ke zvládnutí samostatné činnosti
- dáváme prostor pro experimenty a pozorování
- oceňujeme provedení práce v co nejlepší kvalitě
- trváme na dodržování dohodnutých termínů odevzdání zadaných úkolů
- vyhledáváme s žáky možná rizika při různých činnostech a hledáme cesty k jejich minimalizaci
- se žáky srovnáváme různé postupy, které vedou k témuž cíli
- trváme na dodržování stanovených pravidel pro práci s různými materiály a prostředky
- předkládáme žákům možnosti uplatnění probíraného učiva v různých profesích
- umožňujeme pracovat s různými pomůckami, přístroji a technikou
- dbáme na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- vytváříme podmínky pro bezpečnou práci v odborných učebnách

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby (využívat je při učení i při zapojení do života školy a do dospělosti, samostatnost v rozhodování, kterou technologií pro řešení problémů či činnost využije)
- učíme žáky, jak získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- seznamujeme žáky s tím, jak vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- žáky motivujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnost, zjednodušili či zefektivnili své pracovní postupy a dokázali zkvalitnit výsledky své práce
- vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání
- vedeme žáky k tomu, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné, ale i duševní zdraví i zdraví ostatních jedinců
- vedeme žáka k tomu, aby spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali obezřetně a eticky

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých vzdělávacích předmětů. V učebních osnovách jsou u příslušného očekávaného výstupu nebo učiva vyznačována podle následujícího klíče:

PT1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- **PT1/1** Osobnostní rozvoj
 - **PT1/1.1** Rozvoj schopností poznávání
 - **PT1/1.2** Sebepoznání a sebepojetí
 - **PT1/1.3** Seberegulace a sebeorganizace
 - **PT1/1.4** Psychohygiena
 - **PT1/1.5** Kreativita
- **PT1/2** Sociální rozvoj
 - **PT1/2.1** Poznávání lidí
 - **PT1/2.2** Mezilidské vztahy
 - **PT1/2.3** Komunikace
 - **PT1/2.4** Kooperace a kompetice
- **PT1/3** Morální rozvoj
 - **PT1/3.1** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - **PT1/3.2** Hodnoty, postoje, praktická etika

PT2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- **PT2.1** Občanská společnost a škola
- **PT2.2** Občan, občanská společnost a stát
- **PT2.3** Formy participace občanů v politickém životě
- **PT2.4** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PT3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCHA GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- **PT3.1** Evropa a svět nás zajímá
- **PT3.2** Objevujeme Evropu a svět
- **PT3.3** Jsme Evropané

PT4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- **PT4.1** Kulturní difference
- **PT4.2** Lidské vztahy
- **PT4.3** Etnický původ
- **PT4.4** Multikulturalita

- **PT4.5** Princip sociálního smíru a solidarity

PT5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- **PT5.1** Ekosystémy
- **PT5.2** Základní podmínky života
- **PT5.3** Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- **PT5.4** Vztah člověka k prostředí

PT6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- **PT6/1** Tematické okruhy receptivních činností:
 - **PT6/1.1** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - **PT6/1.2** interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - **PT6/1.3** stavba mediálních sdělení
 - **PT6/1.4** vnímání autora mediálních sdělení
 - **PT6/1.5** fungování a vliv médií ve společnosti
- **PT6/2** Tematické okruhy produktivních činností:
 - **PT6/2.1** tvorba mediálního sdělení
 - **PT6/2.2** práce v realizačním týmu

Učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory/názvy předmětů	1. stupeň					Celkem	Z toho disponibilní
		1.	2.	3.	4.	5.		
		Časová dotace						
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+0	7+1	7+1	6+1	6+1	37	4
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace		4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25	5
Informatika		-	-	-	1	1	2	0
Člověk a svět	Prvouka	1+1	1+1	2+1	-	-	7	3
	Přírodověda	-	-	-	2	2	4	0
	Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	4	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova	1	1	1+1	2	2	8	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková časová dotace		20	21	25	26	26	118	-
Z toho DČD		3	4	4	2	3	-	16

Učební osnovy

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **český jazyk a literatura** má stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť kvalitní jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Dovednosti, které žák získá v tomto vzdělávacím oboru, neznamenají jen naučit se kultivovaně psát a hovořit. Hrají hlavní roli v celém jeho dalším celoživotním vzdělávání, protože mu umožní úspěšně osvojit si poznatky k dalšímu studiu. Pomáhají mu zároveň orientovat se ve vývoji lidské společnosti, vytvářejí předpoklad k tomu, aby žák dokázal vyslovit svoje pocity z vnímání okolního světa i sebe samého. Umožňují mu zdárnou mezilidskou komunikaci.

Na prvním stupni je naším cílem, aby žák chápal český jazyk jako celek, neměl by pocítit výrazný rozdíl mezi učivem mluvnice, čtení, psaní a slohu. Při přechodu na druhý stupeň žák ovládá základy českého pravopisu a jeho znalosti běžně užívá při slovní a písemné komunikaci, bezpečně pozná slovní druhy, určí mluvnické kategorie u podstatných, přídavných jmen a sloves, vyhledá ve větě základní a vedlejší skladební dvojice, plynule čte s přednesem a umí interpretovat přečtený text, souvisle a srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, vhodně komunikuje, zajímá se o literaturu i jiné umělecké žánry.

Předmět je dotován v 1. ročníku sedmi vyučovacími hodinami, ve 2. ročníku osmi vyučovacími hodinami, ve 3. ročníku osmi vyučovacími hodinami a ve 4. a 5. ročníku sedmi vyučovacími hodinami za týden.

Vzdělávací oblast Český jazyk a literatura v sobě zahrnuje všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení

- práce s odbornou literaturou, vyhledávání, třídění a systematizace informací
- nabídka aktivačních metod (např. pracovní listy, převzaté texty z komunikační praxe, mluvní cvičení)
- čtení s porozuměním, práce s textem
- podněcování tvořivosti, realizace vlastních nápadů

kompetence k řešení problémů

- prostřednictvím literárních textů, které se zabývají určitým problémem, vést k jejich kritickému zhodnocení a případnému využití při vhodném způsobu řešení analogických situací
- zadávat úkoly související s aktuálním společenským problémem a požadovat formulaci vlastního stanoviska s využitím dostupných informací z různých médií
- práce s informacemi ze všech možných zdrojů

kompetence komunikativní

- sledovat a všemi prostředky ovlivňovat, jak žáci dokáží formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vést žáky k účinnému zapojení do diskuse, k hledání vhodných argumentů a k odpovídající obhajobě vlastního názoru
- práce ve skupině

kompetence občanská

- vést žáky prostřednictvím poznání hodnotných literárních textů k respektování a ochraně našich tradic

1. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti **PT1/2.2**
- základní komunikační pravidla v rozhovoru **PT1/2.4**
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost **PT1/2.2**
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči **PT1/2.4**
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev **PT1/2.3**
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev **PT4.2**
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh **PT1/1.5**
- chápe význam slovního pokynu a řídí se jím
- užívá základní komunikační pravidla - pozdrav, rozloučení, poděkování
- pečlivě vyslovuje při recitaci a rozhovoru
- nadechuje se v mezerách mezi slovy **PT1/1.4**
- správné tvoření hlasu
- popíše vlastní zážitek
- správně sedí, správně drží psací náčiní, správný sklon sešitu, správná vzdálenost očí od papíru **PT4.1**
- píše správné tvary písmen a číslic
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti **PT1/1.5**

Učivo:

- slovní pokyny
- jednoduché rozhovory, krátké vypravování
- mluvní cvičení, jednoduché rozhovory, krátké vypravování
- dechová cvičení

- jednoduché říkanky a jazykolamy
- rytmizace řeči
- hlasová hygiena
- rozvoj fonemického sluchu
- poznávání jednotlivých písmen a hlásek
- práce s vlastním vyprávěním - dramatizace
- nácvik psaní (uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení psacího náčiní)
- nácvik psaní (psaní písmen a slov, opis a přepis jednoduchých slov a vět)
- obrázková osnova vyprávění

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky **PT4.1**
- rozezná hlásky ve slově **PT1/1.5**

Učivo:

- hláska – slovo – věta.
- rozlišování délky samohlásek,
- skládání slabik

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku **PT1/1.3**
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu **PT1/1.3**
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
- přednese z paměti kratší literární text přiměřený věku
- odpoví na návodné otázky k textu

- přehraje scénku, o které žáci četli **PT1/1.5**

Učivo:

- básně v čítance, knihy dětské poezie
- texty vhodné k dramatizaci
- čtení s porozuměním
- ČaS – písemné záznamy, ČaS – písemné záznamy

2. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti **PT1/1.2**
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru **PT1/1.3**
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost **PT1/1.4**
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči **PT1/1.5**
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev **PT1/1.7**
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev **PT1/1.9**
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení **PT1/1.10**

Učivo:

- práce s pracovními listy a sešity
- práce s textem
- základní formy společenského styku
- výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty
- jednoduchý popis
- krátké vypravování
- dechová cvičení
- jednoduché říkanky a jazykolamy

- rytmižace řeči
- hlasová hygiena
- práce s vlastním vyprávěním - dramatizace
- opis, přepis jednoduchých textů
- příprava pozvánky
- dodržování hygienických návyků správného psaní
- tvarové skupiny písmen a číslic
- umisťování diakritických znamének

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké rozlišuje slovní druhy v základním tvaru **PT1/1.1**
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky **PT1/1.5**
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování **PT1/1.1**
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru **PT1/1.1**

Učivo:

- rozdělení hlásek – hlásková a slabičná stavba slova
- hláska, slabika, slabika
- slovní význam
- druhy vět podle postoje mluvčího
- slovosled
- měkké a tvrdé souhlásky
- psaní slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- psaní ů/ů
- věta – psaní velkých písmen

- vlastní a obecná jména
- spodoba na konci a uprostřed slov
- slovní druhy
- abeceda
- věta jednoduchá, souvětí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy: žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
PT1/1.1, PT1/1.5
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu **PT1/1.5, PT6/1.1**
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
PT1/1.5

Učivo:

- báseň, verš, rým
- plynulé čtení jednoduchých textů
- texty vhodné k dramatizaci
- čtení s porozuměním
- poezie, próza
- pohádky, příběhy □ text a ilustrace
- individuální četba
- poslech literárních textů
- divadelní představení

3. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti **PT1/1.1**
- dbá na pečlivou výslovnost
- porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti
- v krátkých projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- rozlišuje jednotlivé druhy literárních žánrů
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- dodržuje správné návyky při psaní
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky **PT1/1.1**
- seznámí se se základními formami písemné komunikace a umí je vytvořit **PT1/2.3, PT1/1.1**
- kontroluje vlastní písemný projev
- vypráví příběh
- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí
- bezpečně rozlišuje věty podle obsahu, ovládá intonaci podle druhu vět, píše velká písmena na začátku větného celku a ve vlastních jménech i jednodušších geografických názvech
- vymýšlí synonyma, antonyma **PT1/1.1**
- nahrazuje výrazy ve větách výrazy výstižnějšími
- rozvíjí věty holé
odhalí správný slovosled, chronologii vět či odstavců ve vyprávění **PT6/1.1**
- vymyslí nadpis příběhu
- krátce převypráví příběh
- vypráví děj podle obrázkové osnovy **PT6/1.1**
- umí napsat vypravování o jednoduché události (např. jako zpráva v novinách), zvládá formy slušné a asertivní komunikace v běžných situacích např. pozdrav, rozloučení, poděkování, omluva ve dvojicích, uvítání návštěvy (dramatizace), umí klást otázky **PT2/1.3, PT6/1.1, PT6/2.4**

- umí popsat jednodušší předmět a , pracovní postup (výroba, domácí práce...)

Učivo:

- slovní zásoba – význam slov, slova citově zabarvená, synonyma, antonyma, stavba slova (kořen, předponová a příponová část, koncovka)
- abecední řazení slov např. telefonní seznam, slovníky, příručky
- reprodukce textu (jednoduchá dramatizace pohádky, příběhu...)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova
- dělí slova na konci řádku podle slabik
- porovnává význam slov – slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- u příbuzných slov začíná rozlišovat kořen , předponu a příponu
- získává povědomí o skladebních dvojicích
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- začíná rozlišovat některé gramatické kategorie podstatných jmen a sloves □ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího
- odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- správně používá skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- ovládá psaní u,ú,ů
- odlišuje jména vlastní a obecná, na jejich začátku napíše správné písmeno □ pomocí jiného tvaru slova určí správné psaní párových souhlásek uvnitř a na konci slova
- správně seřadí slova podle abecedy
- rozlišuje podstatná jména jako názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů, odlišuje jména vlastní a obecná, blíže se seznamuje s vlastními názvy měst, vesnic (psaní předložek), hor

- podle zájmen ten, ta, to, ti, ty, ta určí rod podstatného jména a číslo, pomocí celé dvojice pádových otázek určí pád podstatného jména ve větě, v jednodušších případech utvoří správný tvar slova dle zadání pádu a čísla
- najde ve větě či doplní vhodné sloveso, využívá synonym k upřesnění vyjádření... pomocí osobních zájmen rozliší osobu a číslo sloves, podle významu ve větě čas **Učivo:**
- tvarosloví – slovní druhy, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
- skladba – věta jednoduchá a souvětí
- pravopis – párové souhlásky, i/y po obojetných souhláskách, psaní velkých písmen **PT1/1.1**

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- umí vyhledat v textu informace, klíčová slova **PT1/1.1**
- plynule čte a přednáší s přirozeným přednesem **PT6/1.1**
- vyjádří své pocity z přečteného textu
- krátce reprodukuje přečtený text **PT6/1.1**
- dokáže jmenovat některé autory dětské literatury, ilustrátory **PT1/1.1**
- dramatizace pohádky
- doplňuje si knihy do své knihovny
- rozlišuje jednotlivé druhy literárních žánrů

Učivo:

- členění jazykového projevu
- vypravování přečteného textu
- popis postavy, krajiny
- osnova textu
- poslech textu – vyjádření dojmu
- seznámení s pojmy herec, režisér
- základní literární pojmy

4. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- rozlišuje slova jedno a mnohoznačná, obměňuje výrazy ve větách, rozlišuje spisovné a nespisovné výrazy
- umí určit kořen slova, slova příbuzná a odlišuje tvary jednoho slova, vymýšlí slova příbuzná ke kořenu
- umí použít čárku k oddělení větných členů, oslovení
- při vypravování vhodně kombinuje použití vět jednoduchých a souvětí **PT½.3**
- umí se vyvarovat nadměrnému opakování slov v textu **PT6/1.1, PT6/2.4**
- rozlišuje jednotlivé části osnovy **PT1/1.1**
- rozliší, co je reklama, reklamní slogan **PT6/1.1**
- zvládá běžné formy společenského styku, zvládá telefonní rozhovor (jako volající, příjemce, rozhovor s neznámým člověkem), namluví vzkaz na záznamník **PT6/1.1,9** zná formální stránku dopisu, umí ji použít **PT½.3, PT6/2.4** umí popsat jednoduchý pracovní postup **PT1/2.3**
- umí vést rozhovor s otázkami na dané téma **PT1/1.1,5, PT6/1.1,9**

Učivo:

- formy společenského styku, chat
- napíše vyprávění bohaté na rozvité věty **PT1/2.2, PT6/1.1**
- dle fantazie dokončí příběh **PT1/2.3, PT6/1.1**
- samostatně napíše osnovu a příběh se zápletkou, pointou **PT6/1.1**
- dokáže členit text na logické celky podle osnovy
- s použitím vybraných jazykových prostředí přesně popíše věc, zvíře, rostlinu **PT1/2.3, PT6/1.1**
- umí napsat blahopřání **PT1/2.3**
- umí správně napsat adresy, sms **PT1/1.1**
- umí sestavit a vyplnit přihlášku, dotazník

- popis pracovního postupu

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- rozlišuje předpony a předložky od-, nad-... a ovládá pravopis, všímá si –zz- a –dd – na rozhraní předpony a kořene, rozlišuje předpony ob-, v- od kořenů (objet/oběd)
- ovládá vyjmenovaná slova i jejich slova příbuzná, obtížné tvary, specifika, vymyslí krátký příběh/báseň s použitím vyjmenovaných slov, dvojic homonym
- rozlišuje a tvoří tvary určité a neurčité, vyhledá celé slovesné tvary ve větě, rozlišuje jednoduché a složené tvary, chápe slovesa zvrtná jako jednoduché tvary. V osobních koncovkách přít. času píše měkké i
- u budoucího času vnímá rozdíl tvoření složeným či jednoduchým tvarem podle posunu významu (napíšu/budu psát)
- u minulého času pojmenuje části složeného tvaru, tvary 3. osoby vnímá jako tvary složené, tvary 2. osoby zvrtných sloves umí zkrátit (psal sis)
- časuje slovesa ve všech časech
- rozpozná a určí slovesný způsob
- správně zařadí podstatná jména k jejich vzorům především podle shody koncovek v 1. a 2.p., rozlišuje vzory tvrdé a měkké, správně doplňuje koncovky, vnímá odchylky v některých pádech pomocí vzorů, tvoří správně spisovné tvary 7. p. č. mn. □ ve větě jednoduché vyhledá a označí podmět a přísudek, rozlišuje zákl. větné členy holé a rozvité, věty holé a rozvité
- koncovky přičestí minulého určuje podle podmětu r. středního, r. ženského,
- r. mužského, pomáhá si daným ukazovacím zájmenem
- zná význam pojmů přímá řeč a věta uvozovací, odlišuje je v textu
- rozlišuje ve slovech přípony a ovládá jejich pravopis
- rozpozná a určí druhy číslovek
- umí správně intonovat

Učivo:

- slovní zásoba, tvoření slov – slova jednoznačná, mnohoznačná, stavba slova
- tvarosloví – tvary sloves, časování, vzory podstatných jmen skladba – základní skladební dvojice, podmět a přísudek holý, rozvitý pravopis – zdvojené souhlásky na rozhraní kořene a předpony, morfologický (koncovky podstatných jmen), syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem) **PT1/1.1**
- slovesný způsob
- větný a slovní přízvuk
- melodie věty
- druhy číslovek

LITERÁRNÍ VÝCHOVA**Očekávané výstupy:**

žák

- plynule a s porozuměním čte nahlas i potichu **PT1/1.1**
- rozlišuje intonačně přímou řeč, větné celky **PT1/1.1**
- volně reprodukuje text podle svých schopností
- vytvoří vlastní literární text na dané téma
- umí číst s přednesem různé typy básní **PT1/1.1, 4**
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu, dokáže zaznamenat dojem z přečteného textu **PT1/1.1**
- rozliší některé literární žánry a dokáže vyhledat jejich znaky
- rozliší a vyhledá znaky tradiční a moderní pohádky **PT1/1.5**
- snaží se vymyslet, doplnit vhodný rým, verš
- orientuje se v tvorbě známých českých autorů dětské tvorby **PT1/1.5**

Učivo:

- plynulé čtení, intonace
- porozumění textu, rozbor
- dramatizace textu
- literární žánr

5. ročník

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- umí sestavit osnovu příběhu **PT1/1.1**
- napíše vypravování podle osnovy **PT1/2.3, PT6/1.1, PT6/2.4**
- podle osnovy dokáže členit text na odstavce
- dokáže věrně popsat osobu, zvíře, věc děj a pracovní postup **PT6/2.1,4**
- ovládá formální stránku písemné komunikace **PT1/2.3**
- v ústní komunikaci rozlišuje větné celky, snaží se vyvarovat nevhodných slov a nadměrnému opakování zájmen **PT1/2.3, PT6/1.1, PT6/2.4**
- rozlišuje a umí používat různé tiskopisy **PT1/2.3,5**
- podá informace o dané události, skutečnosti

Učivo:

- reprodukce jednoduchých textů
- vypravování příběhu podle vlastní osnovy
- popis předmětu, děje, pracovního postupu
- tiskopisy - poštovní poukázka, průvodka, podací lístek
- zpráva, oznámení, inzerát, referát

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- s jistotou určuje příbuznost slov a vyznačuje stavbu
- seznámí se s pojmy základové slovo, slovo odvozené, využívá typických koncovek k tvoření slov citově zabarvených
- předpony nad-, pod-, před-, od-, bez-, roz-, vz-
- zdvojení souhlásek u předpony a kořene
- zná základní pravidla pro určování psaní s-, z-, vz- ve slovech, pamatuje si frekventované výjimky

- u sloves určuje známé mluv. kategorie, tvoří správné tvary, rozlišuje význam dvojic sloves (psát/napsat), jejich možnosti v čase přítomném a budoucím
- rozlišuje slovesný způsob a umí jej utvořit
- pozná podstatná jména pomnožná, vlastní jména
- doplní správné koncovky podst.jmen podle vzorů a podvzorů, správně tvoří 5. p. č. j.
- rozlišuje vzory přídavných jmen, druhy, u tvrdých přídavných jmen používá v 1. p. č. mn. správné koncovky (-ští, -čtí, -čcí), chápe zdvojení souhlásek na rozhraní kořene a přípony, zná řízenost rodu příd. jména rodem podstatného jména, rozezná a tvoří stupně přídavných jmen
- rozezná zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a záporná
- píše správné tvary osob. zájmena já podle tvarů ty, rozlišuje použití sebou/s sebou, v korespondenci používá správně velká písmena u zájmen Tvůj, Váš...
- pozná číslovku v textu, správně přečte tvar číslovky, je-li v textu zapsaná číslem, rozliší číslovky základní, řadové, druhové a násobné, ne- a určité, používá správné tvary dva a oba
- určuje příslovce místa, času, způsobu, míry, podle tvoření příslovce z příd. jména píše správně –mně/-mě na konci
- podle pádu spojení píše správně předložky s a z
- umí využít různých slovních druhů jako podmětu, vymýšlí podmět a přísudek holý, rozvitý, několikanásobný, určuje ho ve větě, určí podmět nevyjádřený (podle tvaru slovesa, z minulé věty...)
- rozliší přísudek slovesný (určité sloveso) a jmenný, bezpečně doplní koncovku přísudku v klasickém případě, u několikanásobného podmětu, ví o určující roli podmětu v rodě mužském životném, případně ženském rozvíjí holý podmět, umí jej ve větě určit
- umí najít skladební dvojice, ptát se na závislý člen, využívá sklad. dvojic k rozvíjení vět, vnímá je a vyhledává v lit. textech

Učivo:

- slovní zásoba, tvoření slov – stavba slov
- tvarosloví – podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky
- skladba – podmět vyjádřený a nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný, základní větné členy, přísudek slovesný a jmenný se sponou

- pravopis – psaní předpon (zs, zz na rozhraní předpony a kořene, s-, z-), shoda přísudku s podmětem, koncovky přídavných jmen, tvary zájmena já, psaní mně, mě na konci a uprostřed slov **PT1/1.1**

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy:

žák

- čte plynule, s porozuměním a přiměřenou intonací všechny druhy textu
- umí dokončit nebo vymyslet povídku, pohádku, básničku **PT1/1.5, PT6/1.1**
- umí vymyslet otázky k rozebíraným textům **PT1/1.5, PT6/1.9,10,11**
- účastní se diskuse o počínání literárních postav, vyjádří svůj názor **PT6/1.1,9,10, PT6/2.1**

Učivo:

- pojmy z literatury – např. lyrika, epika, pohádka, pověst, poesie, hlavní a vedlejší postava děje, kladný a záporný hrdina, umělecký text
- kulturní dění, časopisy pro děti
- poznání některých známějších ilustrací knih a jejich spojení s autory

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Anglický jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, oboru cizí jazyk.

Základní myšlenkou výuky jazyka je diferencovat žáky podle talentu a nadání. Pro nadané žáky je připravena prohloubená výuka jazyků, pro ostatní žáky je varianta minimální, která zachovává časovou dotaci hodin – 1 hodina týdně v 1. a 2. ročníku a nadále výuka probíhá ve 3. – 5. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci v ročníku pracují ve skupinách (obvykle tří, čtyř). Výuka probíhá v běžné třídě. Důraz je především kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. Důraz je též kladen na poznávání reálií. U žáků se SPU je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se.

Všichni žáci mohou využívat konzultačních hodin svých vyučujících.

1. etapa (1. - 2. ročník)

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI:

POSLECH S POROZUMĚNÍM, ČTENÍ S POROZUMĚNÍM, MLUVENÍ A PSANÍ

Očekávané výstupy:

žák

- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu v rozsahu přibližně 500 slov
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu – pronášeného pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí k sobě mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
- seznámí se se základními reáliemi

2. etapa (3. - 5. ročník)

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy:

žák

- žák rozumí pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí jednoduchému poslechovému i mluvenému textu – pronášeného pomalu a zřetelně, zejména má-li k dispozici vizuální podporu – obrázky, video

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy:

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu v rozsahu slovní zásoby asi 1000 slov
- čte foneticky správně s porozuměním
- učí se používat dvojjazyčný slovník

MLUVENÍ

Očekávané výstupy:

žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- poskytne jednoduchým způsobem požadované informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat
- na otázky nejen odpovídá, ale umí sám obdobné otázky klást
- reprodukuje jednoduchý text nebo konverzaci, případně krátký text obměňuje

PSANÍ

Očekávané výstupy:

žák

- písemně samostatně zformuluje jednoduchý krátký text na základě osvojovaných témat
- vyplní osobní údaje do formuláře

1. ročník

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- pojmenuje předměty a osoby z nejbližšího okolí
- rozezná jednoduché pokyny, reaguje na ně (posad'te se, postavte se, ...) PT1/2.3
- užívá přiměřenou slovní zásobu

Učivo:

audioorální kurz

- nejbližší rodina, zvířata, barvy, čísla 1 – 10, školní potřeby, místnosti v bytě, jídlo, hračky, části těla
- slovesa být, mít (vlastnit), moci, mít rád v souvislosti se jmény a v konkrétní vazbě
- manipulace s obrázky, předměty
- hry, hříčky, říkadla a písničky
- oslovení, pozdrav, představování, poděkování
- jednoduché pokyny – posad'te se, postavte se,
- propojení s matematikou, geometrickými tvary
- propojení s přírodovědným učivem: les, dřevo, výrobky

2. ročník

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby PT1/1.1
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje PT1/1.2
- pojmenuje předměty v okolí PT1/1.2
- užívá přiměřenou slovní zásobu v okruzích konverzace: rodina, rozdělení práce a činností v rodině a doma, ekologie, péče o zdraví PT1/1.1

Učivo:

„Audioorální kurz“

- oslovení, pozdrav, představování, poděkování, souhlas a nesouhlas
- rozšiřování slovní zásoby – věci kolem nás, lidé a zvířata
- říkanky, básničky a písničky
- fráze používané ve třídě (classroom language)
- slovesa být, mít (vlastnit), moci, mít rád v otázce a záporu
- významová slovesa běžných činností
- předložky: na, v, pod, vedle

3. ročník

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- zvládá základní konverzaci – představení, informace o sobě, škole, rodině, zájmech
- správně používá přítomný čas průběhový a prostý
- je schopen odvodit téma krátké a pomalé konverzace, i když nerozumí všem vysloveným slovům
- dokáže přečíst foneticky správně slova a jednoduché věty i v rámci ucelenějších krátkých příběhů

- umí číst, psát a vyslovovat slovíčka k daným tématům
- používá abecední slovník učebnice s limitovaným počtem slov
- se orientuje v jednoduše navržených plánech města, popíše místa a obchody v daném městě a dokáže podle jednoduchého vytyčení trasy udat směr, popřípadě dle daných instrukcí „dojít do cíle“
- zdramatizuje krátké dialogy
- aktivně používá jazyk při komunikaci ve třídě
- dokáže nabídnout jídlo, pití nebo hračku
- dokáže se zeptat, co má někdo rád

Učivo:

- vybrané říkanky a písničky
- rozhovory na daná témata
- místa a obchody ve městě, udání směru
- slovní zásoba: barvy, čísla, škola, hračky, nábytek, rodina, jídlo, město, zvířata, oblečení sport, příroda

GRAMATIKA

Očekávané výstupy:

žák

- dokáže použít sloveso CAN, HAVE ve všech osobách
- hovoří o vlastnictví svém i dalších osob pomocí znalosti přivlastňovacích zájmen
- popíše osoby, rodinné příslušníky s pomocí sloves BÝT („to be“) a MÍT („to have got“),
- vyjádří schopnosti pomocí modálního slovesa MOCI („can“)
- si rozšíří možnosti komunikovat o vlastnictví použitím přivlastňovacího pádu
- zvládne využít přítomný čas průběhový, oznamovací větu a otázku
- dokáže udat směr
- čte foneticky správně krátké věty a umí je přepsat
- zdravá výživa, recyklace, rodokmeny, dopravní výchova

Učivo:

- sloveso „to be“ ve všech osobách, zápor, otázka – prohloubení učiva
- sloveso „to have (got)“ ve všech osobách, zápor, otázka – prohloubení učiva
- sloveso „can“, zápor, otázka – prohloubení učiva
- přivlastňovací zájmena
- přivlastňovací pád („'s“)
- udání směru
- přítomný čas prostý – oznamovací věta, 3. osoba, otázka, záporný tvar
- přítomný čas průběhový – oznamovací věta, otázka, záporný tvar
- abeceda
- počet předmětů + otázka kolik
- tázací zájmena
- nabídka - would

REÁLIE

Očekávané výstupy:

žák

- je seznámen se způsobem oslavy Halloweenu a svátku Sv.Valentýna v anglicky mluvících zemích, s odlišnostmi při oslavě Vánoc a Velikonoc v ČR a ve Velké Británii PT3/1,2
- dokáže udat hlavní město Velké Británie a ukázat ho na mapě PT3/1
- umí popřát k narozeninám, k Vánocům, k Velikonocům PT3/1
- zazpívá různé písničky, koledy, umí vybrané říkanky, básničky

Učivo:

- svátky slavené v anglicky mluvících zemích (Halloween, Vánoce, Velikonoce, Sv. Valentýn)
- písničky, říkanky a koledy spojené s oslavou některých svátků
- Londýn (seznámení s hlavním městem Velké Británie)

4.ročník

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- plynule přečte jednoduchý text odpovídající jeho schopnostem
- dokáže porovnat předměty a činnosti
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci vedoucí ke správné odpovědi na danou otázku
- dokáže logicky uspořádat do správného pořadí přeházené odstavce nebo věty jednoduchého textu
- rozumí krátkým rozhovorům vedeným na jemu známá témata
- domluví se s rodilým mluvčím, rozumí jeho pokynům a vyjádří své názory
- popíše jednoduchými větami své každodenní činnosti a rozvrh hodin v jednotlivých dnech týdne, v případě potřeby použije příslovce vyjadřující opakovanost děje
- sestaví i rozvitější oznamovací věty, krátká souvětí nebo otázky se správným slovosledem
- dokáže odpovědět na otázku o jeho oblíbeném, či neoblíbeném jídle a zároveň vytvořit podobný dotaz
- zvládne si jednoduchým způsobem koupit základní potraviny v obchodě
- pohovoří o počasí, nemocech, městě
- popíše rodinu jako celek i jednotlivé členy rodiny

Učivo:

- denní program s použitím příslovcí vyjadřujících opakovanost děje
- zdroje energie
- první pomoc
- ochrana přírody
- popis počasí

GRAMATIKA

Očekávané výstupy:

žák

- dokáže použít frázi: I like Ing
- dokáže použít minulé tvary sloves BÝT a MÍT
- dokáže použít 2. stupeň přídavných jmen
- rozezná, kdy použít přítomný čas prostý a kdy průběhový
- dokáže hovořit o počasí
- dokáže používat slovesa muset, nemuset, nesmět, moci
- dokáže vyprávět o nemocech a zraněních
- dokáže používat příslovce a předložky

Učivo:

- I likeing x I want to do – srovnání –ing formy a infinitivu
- stupňování přídavných jmen
- předložky místa: in, on, under, between, behind, in front of, next to
- a packet of, a glass of,...“)
- číslovky 1-100
- minulý čas slovesa BÝT
- přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý – otázka, zápor, použití, srovnání využití
- příslovce četnosti
- příslovce popisující počasí
- infinitive of purpose (účel)
- moci, muset, nesmět
- nabídka – shall
- zvířata, pěstování zeleniny, zdravotní péče
- rodokmeny, výtvarné umění, grafy, matematika, peníze

REÁLIE

Očekávané výstupy:

žák

- dokáže pohovořit o některých anglicky mluvících zemích PT3/1

- popíše základní odlišnosti v oslavě společných svátků slavených v ČR a anglicky mluvících zemích PT3/1,2
- dokáže vyprávět pověsti z různých částí světa PT3/2
- dokáže popsat rozdíl mezi školou v ČR a ve Velké Británii

Učivo:

- svátky v anglicky mluvících zemích (rozšíření informací)
- ekologická výchova
- den ve škole
- jídlo
- peníze a nakupování
- počasí
- zvířata, pěstování zeleniny, zdravotní péče
- rodokmeny, výtvarné umění, grafy, matematika, peníze

5. ročník

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- dokáže o všech probíraných tématech pohovořit s rodilým mluvčím
- dokáže pozdravit (kamaráda, společensky výše postavenou osobu), představit se
- umí počítat, zvládne anglicky početní příklady (sčítání a odčítání), sdělit telefonní číslo nebo se na ně zeptat, obdobně sdělovat a ptát se na jiné číselné údaje z každodenního života (např. v adrese, údaje o věku, datu apod.)
- pojmenuje jednotlivé části lidského těla
- dokáže pohovořit o sobě, své rodině, svých zájmech
- napíše pohled a stručný dopis kamarádovi
- zeptá se na různé osobní údaje (např. na věk, rodinu, odkud kdo je apod.)
- vyjádří vlastnictví

- dokáže si nakoupit v obchodě (zejm. v obchodě s oblečením, potravinami, umí se zeptat na cenu)
- rozvíjí popis zvířat na rozšiřující slovní zásobě
- popíše svůj rozvrh hodin ve škole na každý den v týdnu, stejně tak umí pohovořit o svých aktivitách ve volném čase
- umí se zeptat a sdělit, kolik je hodin
- dokáže pohovořit o tom, co on a jiní lidé umí
- zdokonalí popis domu, bytu, svého pokoje, ve kterém bydlí
- umí popsat mapu a orientovat se v ní, dokáže udat směr za použití vhodných frází a předložek, pojmenuje budovy a úřady ve městě
- dokáže si objednat něco k pití a k jídlu v restauraci
- umí popsat vzhled osoby (co má na sobě, jak vypadá)
- dokáže vyjmenovat názvy vybraných sportů a stručně o nich pohovořit
- dokáže přečíst krátký příběh a převyprávět ho

Učivo:

- pocity
- vyprávění o jednotlivých dnech v týdnu
- popis místností
- popis lidí
- vyjadřování nabídek a žádostí
- určování času – hodiny
- nakupování
- popis schopností
- žádost o povolení
- telefonování, rozhovor
- narozeniny
- čtení a vyprávění příběhů
- popis zážitků

GRAMATIKA

Očekávané výstupy:

žák

- rozšíří si slovní zásobu přídavných jmen (umí k nim vytvářet i protiklady), které potom využije při popisu věcí, osob, událostí, umí stupňovat přídavná jména
- upevní si svou znalost anglické abecedy, umí vyhláskovat jednotlivá anglická slova, dokáže zapsat slovo v jeho písemné formě na základě hláskové podoby slova (např. [si:] [ei] [ti:] - cat)
- zná různé předložky, kterými je schopen popsat obrázek, předložky umí vhodně použít ve větě
- umí používat a stupňovat příslovce
- zopakuje si a rozvíjí svou znalost a použití sloves to be, to have (got) (zejména jakým způsobem používat krátké a dlouhé tvary těchto sloves), rozliší mezi slovesem to have (got) (ve významu vlastnictví) a to have (ve vazbách typu to have breakfast, to have a shower) – odlišná tvorba záporu a otázky
- rozlišuje dobře mezi osobními a přivlastňovacími zájmeny, osobními zájmeny v předmětném pádě, dokáže je vhodným způsobem použít ve větách
- je schopen vymyslet a reprodukovat krátký rozhovor na dané téma
- rozliší mezi ukazovacími zájmeny this/these, that/those
- umí rozlišit jednotné a množné číslo podstatných jmen, nalézt příklady ve větách, rozpoznává tvoření pravidelné i nepravidelné, používá správně členy a, the
- používá rozdíl mezi počítatelnými a nepočítatelnými podstatnými jmény
- umí se správně zeptat. How much? / How many ?
- shrne a rozšíří svou znalost a používání přítomného času prostého, pomocí tohoto času zvládne vyprávět o svých aktivitách ve volném čase, sestavit svůj denní program
- zvládne utvořit časový údaj (celé hodiny, půl, čtvrt), umí položit otázku, aby zjistil časový údaj a na takovou otázku umí i odpovědět
- dokáže se zeptat i odpovědět na „schopnost“ pomocí can
- vyjádří potřeby pomocí must
- vytvoří návrh pomocí vazby let's
- používá aktivně vazby there is/there are k popisu domu, svého pokoje – pomocí této vazby a již osvojených předložek umí popsat plán a orientovat se v něm, dokáže udat směr podle plánu

- zopakuje a zdokonalí si svou znalost přítomného času průběhového, následně je schopen uvést rozdíly v použití přítomného času průběhového a prostého
- dokáže vyjádřit minulost (pomocí was/were, -d, -ed a některých nepravidelných sloves), vyjádří v minulosti otázku, zápor, oznamovací větu, krátkou odpověď
- dokáže použít vazbu like doing
- vytvoří různé typy souvětí s různými spojkami

Učivo:

- upevňování a strukturování gramatiky
- přítomný čas prostý – otázky, zápor
- přítomný čas průběhový
- srovnání stavby a používání přítomných časů
- rozkazovací způsob
- předložky
- stupňování přídavných jmen
- stupňování příslovčí
- souvětí – because, so, who, where, to
- přivlastňování
- příslovce četnosti, způsobu
- zájmena
- podstatná jména – množné číslo, počitatelné a nepočitatelné členy
- vyjádření množství
- minulý čas – slovesa být, pravidelná a nepravidelná slovesa, otázka, zápor. Oznamovací věta
- vazba like doing
- vazba there is, there are
- krátká odpověď
- pravopis

REÁLIE

Očekávané výstupy:

žák

- popíše základní rozdíly v životě mezi ČR a VB (rozdíly v pozdravech, v životě školních dětí na školách, pracovní době pracujících, otevírací doby v obchodech, zvyklosti v bydlení v Anglii a u nás, národnostní menšiny a cizinci žijící ve VB a u nás) PT3/1,2,3
- ví, ve kterých zemích na světě se hovoří anglicky jako mateřským jazykem
- použije anglický jazyk pro získávání vědomostí z jiných oborů

Učivo:

- Velká Británie (komunikativní situace při představování, ukázky anglického rukopisu, vzdělávací systém, otevírací hodiny obchodů, typické formy bydlení ve Velké Británii PT3/1
- Česká republika (základní informace ve srovnání s britskou realitou na základě osobních zkušeností)
- názvy zemí světa (mapa světa) PT3/2
- vybrané písničky
- svátky v anglicky mluvících zemích
- zvyky v anglických rodinách
- čtení a vyprávění příběhů
- používání webových stránek k získávání informací
- matematika v praxi, peníze, míry
- věda a technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika má v základním vzdělávání nezastupitelnou roli. Prolíná celým obdobím školní docházky. Na základy položené na 1. stupni, 2. stupeň navazuje a dále je prohlubuje. Matematika poskytuje žákům vědomosti a buduje dovednosti, vedoucí k dosažení kompetencí potřebných pro orientaci v praktickém životě. Vytváří předpoklady pro další uplatnění a studium. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Zaměřuje se na jejich využívání v praktických činnostech. Přispívá k rozvoji intelektuálních schopností žáků. Rozvíjí paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku, přesného vyjadřování. Trénuje vytrvalost, pracovitost, kritické myšlení, schopnost spolupracovat.

Výuka je na 1. stupni naší školy organizována do jednotlivých ročníků s výukou 5 hodin v týdnu. Ve 3. – 5. ročníku, z toho 1 hodina geometrie týdně v každém ročníku.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tematických okruhů:

Číslo a početní operace (na 1. stupni), Geometrie v rovině a v prostoru, Závislosti, vztahy a práce s daty.

V průběhu celého základního vzdělávání prolínají těmito tematickými okruhy nestandardní aplikační úlohy a problémy. Postupně se také žáci učí využívat prostředky výpočetní techniky. Prostřednictvím vzdělávacího obsahu těchto témat a využitím výchovně vzdělávacích strategií je žák postupně veden k tomu, aby dosahoval klíčových kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení

- umožňujeme vzájemné opravování testů, prověrek nanečisto
- použijeme vzorového modelu pro aplikaci obdobných úloh - zdokonalujeme rychlé čtení, orientaci v daných úlohách
- zadáváme pravidelně domácí úkoly k procvičení
- předem oznamujeme témata k opakování jako přípravu na čtvrtletní kontrolní práce
- povzbuzujeme žáka kladným hodnocením a snažíme se podpořit víru v jeho schopnosti

kompetence k řešení problémů

- problémové úkoly řešíme rozborem, diskusí
- provádíme zkoušky řešení, snažíme se odhalit chybu, cvičíme vytrvalost, aby se žák nenechal odradit
- dáváme žákům prostor pro vlastní netradiční řešení

kompetence komunikativní

- navozujeme situace k diskusi o řešení úloh z praxe
- vytváříme ovzduší k naslouchání názorů spolužáků
- používáme grafy, tabulky tak, aby žáci uměli ústně vyjádřit různé závislosti
- umožňujeme – vzájemné opravy testů a vyhodnocení řešení – žáci obhájí vlastní způsob řešení úlohy

kompetence sociální a personální

- zadáváme práci ve skupinkách – žáci určují role v týmu
- překontrolují si navzájem správnost výsledků
- tlumí negativní emoce při nezdaru
- vytváříme prostor pro sebehodnocení – zpětná vazba
- navozujeme situace tak, aby žáci vnímali učitele jako rádce
- vytváříme prostor žákům vést část hodiny – hodnotíme schopnost žáka vysvětlit problém spolužákům

kompetence občanské

- umožňujeme společný rozbor konfliktních situací
- podporujeme a hodnotíme reprezentaci třídy i školy v matemat. soutěžích

kompetence pracovní

- v geometrii pracujeme s papírem a špejlemi (skládání - rovnoběžky, kolmice, výroba těles,...)
- nabízíme slovní úlohy zaměřené na práci s penězi, nakupování, porovnávání cen, převody jednotek
- sledujeme u zadaných prací precizní zapisování postupů
- upozorňujeme na bezpečnou práci žáků s učebními pomůckami a kontrolujeme jejich počínání
- předkládáme žákům možnosti uplatnění matematiky v různých profesích
- zadáváme úlohy na finanční plánování, půjčky, úroky

1. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy:

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků PT1/1.1
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti PT1/2.4
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose PT1/1.1
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly PT1/1.1
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní výkony PT1/1.1
- znázorní, vymodeluje, spočítá a seskupí předměty v daném souboru
- vytvoří soubor s daným počtem prvků
- porovná skupiny s daným počtem prvků
- přečte správně dané číslo
- zapíše správně dané číslo
- porovná čísla a zapíše vztahy rovnosti, nerovnosti
- vyhledá a znázorní číslo na číselné ose 0 – 20
- seřadí čísla podle velikosti v daném oboru
- doplní chybějící číslo v řadě
- aplikuje vztahy před, za
- sčítá a odčítá z paměti v daném oboru čísel
- zapíše daný početní příklad
- použije početní znaky +, -
- sestaví jednoduchou slovní úlohu
- vyřeší jednoduchou slovní úlohu
- používá vztahy o n-více, o n-méně

Učivo:

- obor přirozených čísel 0 – 20
- vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků
- čtení a psaní čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě Porovnávání čísel
- zápis rovnosti a nerovnosti, použití znamének
- číselná osa. 0 – 20
- orientace na číselné ose
- sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel
- řešení slovních úloh, početní vztahy

Závislosti, vztahy a práce s daty**Očekávané výstupy:**

žák

- popisuje jednoduché závislosti v praktickém životě PT1/1.1
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
- ukáže časové úseky
- porovná délku časových úseků den, týden
- aplikuje zkušenosti získané v matematice do řešení životních situací
- vyhledá jednoduchá data, údaje z tabulek a diagramů

Učivo:

- orientace v čase – celé hodiny, práce s hodinami, týden – 7 dní – na kalendáři
- hra na obchod, nakupování
- práce s jednoduchou tabulkou

Geometrie v rovině a prostoru**Očekávané výstupy:**

žák:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci
- pozná základní geometrické útvary - čtverec, trojúhelník, kruh, obdélník
- pozná základní geometrické tvary při práci se stavebnicí

- vyhledává a třídí dané tvary s použitím stavebnice

Učivo:

- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh
- práce se stavebnicí

2. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy:

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků PT1/1.1
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti PT1/1.6
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose PT1/1.1
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní výkony
- závislosti, vztahy a práce s daty PT1/1.1

Učivo:

- obor přirozených čísel 0 – 100
- porovnávání čísel
- orientace na číselné ose do 100
- znázornění čísla
- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku, numerace do 100
- sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky
- násobení v oboru malé násobilky (příklady do 100)
- násobení jako opakování sčítání
- počítání s použitím závorek
- slovní úlohy
- početní vztahy

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy:

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti v praktickém životě PT1/1.1
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel PT1/1.1
- stanoví různé možnosti vyplácení dané částky PT1/1.1

Učivo:

- orientace v čase
- praktické využití získaných vědomostí a dovedností
- diagramy, tabulky, pyramidy, řetězy
- evidence náhody
- počítání s penězi
- seznámení s bankovkami a mincemi do hodnoty 100 Kč

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy:

žák:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci
- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při rýsování

Učivo:

- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, kruh
- velikost úsečky
- lomená čára, křivá čára, úsečka, přímka
- jednotky délky
- obvod a obsah obrazce
- práce s pravítkem
- základní úkony v prostoru - práce se stavebnicí
- zásady bezpečnosti a hygieny při rýsování

3. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy:

žák

- čte a píše trojčíferná čísla
- vytvoří konkrétní soubor s daným počtem prvků do tisíce (modelování reálných situací)
- zakreslí dané číslo na číselné ose
- porovnává čísla do tisíce
- používá sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel při řešení praktických úloh
- písemně sčítá a odčítá dvě trojčíferná čísla
- provádí předběžný odhad výsledku řešení
- provádí kontrolu svého výpočtu
- řeší a zapisuje slovní úlohy na porovnávání dvou trojčíferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíferných čísel, na vztahy o n -více (méně) PT1/1.5, PT1/2.4
- automaticky užívá spoje všech násobílek
- určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech
- rozpoznává pořadí početních výkonů
- násobí pamětně dvojčíferné číslo jednocíferným
- užívá tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti,...) – grafy
- užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh
- řeší, zapisuje a vytváří slovní úlohy
- užívá vztahy n -krát více, n -krát méně

Učivo:

- přirozená čísla v oboru do 1000 (0 – 1 000)
- počítání po stovkách, desítkách a jednotkách
- čtení a zápis trojčíferných čísel
- znázornění trojčíferných čísel na číselné ose - grafy
- porovnávání čísel pomocí číselné osy
- sčítání a odčítání násobků sta
- sčítání a odčítání čísel bez přechodů násobků sta (s přechodem)

- písemné sčítání dvou sčítanců (kontrola výsledků záměnou sčítanců)
- písemné odčítání (kontrola sčítáním)
- řešení, zapisování a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání
- zaokrouhlování čísel na stovky a desítky
- rozklad čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění – číselná osa, teploměr, model
- automatizace všech spojů násobílek
- automatizace dělení v oboru násobílek
- pamětné a písemné násobení dvojčíferného čísla jednocíferným mimo obor násobílek
- písemné násobení trojčíferného čísla jednocíferným
- dělení se zbytkem
- užití závorek, přednost početních operací
- řešení, zapisování a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy:

žák

- užívá tabulkové zápisy v praxi (ceny zboží, vzdálenosti, ...)
- orientuje se na číselné ose
- provádí jednoduché převody jednotek (času, délky, hmotnosti)
- umí seřadit čísla vzestupně i sestupně

Učivo:

- znázornění čísla na číselné ose
- porovnávání čísel na číselné ose

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy:

žák:

- označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímk
- vymodeluje základní rovinné útvary
- měří délku úsečky s přesností na milimetry
- sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr
- provádí odhad délky, vzdálenosti

- určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran – pomocí čtvercové sítě
- modeluje střed úsečky (papír, špejle,...)

Učivo:

- rýsování přímek
- polopřímky
- vzájemná poloha dvou přímek (rovnoběžky, různoběžky)
- průsečík dvou různoběžek
- čtvercová síť (kreslení a rýsování rovinných obrazců v síti) PT1/1.5
- měření úseček s přesností na milimetry a centimetry
- odhad délky úsečky
- rýsování úseček dané délky
- rovinné obrazce – trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, šestiúhelník
- měření délek stran obrazců
- výpočet obvodu a obsahu rovinného obrazce - čtvercová síť
- modelování staveb tvaru kvádrů, krychle apod. podle daného plánu (stavebnice, krabičky od sýrů,...) PT1/1.5
- střed úsečky
- kružnice a kruh
- geometrická tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel
- síť krychle

4.ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy:

žák

- počítá do milionu po statisících, desetitisících, tisících
- čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose
- porovnává čísla do milionu a řeší příslušné nerovnice
- zaokrouhluje čísla v číselném oboru do milionu

- pamětně sčítá a odčítá čísla do 1 000 000
- písemně sčítá a odčítá do 1 000 000
- písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem
- písemně dělí jednociferným dělitelem
- provádí odhad a kontrolu svého výpočtu
- řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony
- umí používat vztahy o n -více (méně), n -krát více (méně)
- umí řešit úlohy se zlomky, typy $1/n$ pro malá n
- řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- sčítá a odčítá zlomky i pomocí znázornění
- seznámí se s pojmy záporné číslo, procento, desetinné číslo,
- umí číst a sestavit jednoduché tabulky a diagramy
- umí převádět jednotky délky, hmotnosti, objemu a času

Učivo:

- posloupnost přirozených čísel do milionu
- čtení a zápis čísel v desítkové soustavě a jeho znázornění – číselná osa, teploměr, model
- porovnávání čísel do milionu
- číselná osa (grafy) PT1/1.5
- zaokrouhlování čísel v oboru do 1 000 000
- sčítání a odčítání čísel v daném oboru
- násobení a dělení čísel v daném oboru (pamětné násobení a dělení jednociferným číslem, písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem)
- odhad výsledků PT1/1.5
- kontrola výpočtů
- vlastnosti násobení
- pořadí početních výkonů
- užívání závorek PT1/1.5
- celek, část, zlomek

- čitatel, jmenovatel, zlomková čára
- vyjádření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny atd...
- sčítání a odčítání zlomků v oboru kladných čísel pomocí znázornění
- rovnice
- převody jednotek délky, hmotnosti, objemu a času
- odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy:

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data, umí používat tabulky, grafy
- umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor

Učivo:

- jednoduché diagramy, tabulky a grafy

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy:

žák

- vymýšlí složitější úlohy a nabízí různá řešení
- podle zápisu výpočtu úlohy vymýšlí zadání
- doplňuje číselné řady
- řeší jednoduché číselné hlavolamy

Učivo:

- slovní úlohy s kombinací několika početních výkonů
- jednoduché číselné řady – hadi, výstaviště, krokování
- jednoduché číselné hlavolamy – pavučiny, indické násobení, Biland, zvířátka dědy
Lesoně, autobus, algebrogramy

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy:

žák

- určí vzájemnou polohu dvou přímek
- sestrojí rovnoběžku s danou přímkou
- sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce
- sestrojí střed úsečky a osu úsečky
- narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem PT1/1.5
- narýsuje rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník
- pozná souměrný útvar
- určí osu souměrnosti modelováním, překládáním apod.
- nakreslí jednoduchý souměrný útvar
- určuje obvod i obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě i výpočtem
- řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obvodu obdélníku a čtverce
- vymodeluje síť kvádra a krychle PT1/1.5
- rýsuje útvary ve čtvercové síti
- vyznačí uhlopříčky u daných rovinných obrazců
- sestaví a matematicky zapíše sestavu z krychlí
- seznámí se s pojmem úhel, velikost úhlu

Učivo:

- rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice, kruh
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- střed a poloměr kružnice
- rýsování libovolného čtverce, obdélníku PT1/1.5
- rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku
- souměrnost PT1/1.5
- osa souměrnosti (překládání papíru na názorných obrázcích – hvězda, motýl)
- souměrné útvary ve čtvercové síti (konstrukce)
- obvod a obsah čtverce a obdélníku
- řešení jednoduchých slovních úloh na výpočty obvodu obdélníků a čtverců
- znázornění modelováním

- síť kvádrů a krychle (rozložení krabice) PT1/1.5
- úhlopříčka čtverce, kosočtverce a obdelníku
- stavby z krychlí
- úhel, určení velikosti úhlu
- modelování kvádrů, krychle ze sítě PT1/1.5

5. ročník

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy:

žák

- porovnává přirozená čísla větší než milion
- počítá v číselném oboru přes milion
- zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností
- sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (sčítaná a odčítaná čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly)
- písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla
- písemně odčítá dvě přirozená čísla
- pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech
- písemně násobí až čtyřciferným činitelem
- písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem
- zapisuje a řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly PT1/1.1,5
- porozumí významu znaku „- (mínus)“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
- zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin
- zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose (grafy) PT1/1.1,5
- zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetin na celky
- sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin
- násobí a dělí desetinné číslo
- užívá desetinné číslo v praktických situacích
- zapisuje a řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel a zlomků

- využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- osvojuje si římské číslice

Učivo:

- přirozená čísla do milionu a přes milion
- čtení a zápis čísel větších než milion
- posloupnost přirozených čísel, porovnávání přirozených čísel
- zobrazování přirozených čísel na číselné ose
- zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky
- pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel, pamětné násobení a dělení přirozených čísel
- vlastnosti početních operací s čísly
- celá čísla
- písemné algoritmy početních výkonů – násobení (až čtyřciferní činitelé), dělení jedno a dvojciferným dělitelem
- zápis a řešení slovních úloh na jeden a více početních výkonů PT1/1.1,5
- odhady výsledků PT1/1.5
- užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost) PT1/1.1,5
- užití kalkulátoru
- desetinná čísla PT1/1.1,5
- zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem
- praktické modely desetinných čísel – peníze, hmotnosti, délky
- psaní a čtení desetinných čísel (desetina, setina)
- zobrazování desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose
- porovnávání desetinných čísel
- písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin
- násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin
- zápis, řešení a vytváření slovních úloh vedoucích k užití desetinných čísel v jednoduchých případech
- řešení rovnic a soustav rovnic
- římské číslice

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy:

žák

- doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky
- vyhledává, sbírá a třídí data
- sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic
- určí aritmetický průměr

Učivo:

- tabulky, grafy, diagramy PT1/1.1,5
- dosazování za proměnnou
- čtení a sestavování tabulek různých závislostí čtení a sestavování sloupkových diagramů

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy:

žák

- ovládá některé řešitelské strategie, které jsou do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech
- pozná úlohy s větším počtem řešení

Učivo:

- číselné hlavolamy – pyramidy, trojúhelníkové grafy, násobilkové obdélníky, součtové trojúhelníky
- číselné řady – krokování, hadi

Geometrie v rovině a prostoru

Očekávané výstupy:

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné obrazce
- užívá jednoduché konstrukce při sestavování obrazců
- zná a umí převádět jednotky obsahu, délky a objemu
- vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce

- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- zapisuje a řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrchu hranolu a krychle
- vypočítá povrch hranolu a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn
- seznámí se s úhlem
- graficky sčítá a odčítá úsečky
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě i výpočtem
- určí osy souměrnosti útvaru

Učivo:

- rovinné obrazce, tělesa
- rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem
- trojúhelníková nerovnost
- výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce
- řešení úloh z praxe PT1/1.1,5
- výpočty povrchu hranolu a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn
- modelování těles PT1/1.5
- středová a osová souměrnost
- osa úhlu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat způsobilost vhodně používat digitální technologie, komunikační nástroje a počítačové sítě k řešení informačních problémů, kterým bude čelit v informační společnosti. Jde tedy o způsobilost používat technologie jako nástroj ke zkoumání, organizování, hodnocení a komunikování informací spolu se základním porozuměním etických a zákonných hledisek, které se dotýkají přístupu a použití informací.

Zabývá se dále automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely, které popisují reálnou situaci a problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, řešením problémů, projektovou činností. Velký důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Do výuky jsou zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy a podporovat mimo jiné tvořivost.

Organizačně výuka probíhá na počítačích či noteboocích i na dalších moderních přístrojích a technologiích s využitím Wi-Fi připojení. Některá témata v rámci učiva se realizují bez těchto technologií.

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

V učebním plánu školy je výuka tohoto předmětu zařazena ve 4. a 5. ročníku, aby žáci byli schopni využívat ICT při výuce na své úrovni.

Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení

- nabízet širokou škálu nástrojů ke zpracování informací
- zadávat samostatnou práci jednotlivcům i skupinám
- zadávat problémové úlohy
- zadávat projektové úkoly
- organizovat veřejné prezentace a hodnocení odevzdaných úkolů žáky i učitelem
- řešení takových úkolů, které k samostatnému objevování a bádání s využitím komunikačních technologií
- aktivizovat žáky k využívání hardwarových a softwarových prostředků

kompetence k řešení problémů

- zadávat problémové úlohy
- diskutovat navrhovaná řešení
- oceňovat systematičnost, ale i podporovat nestandardní a tvořivá řešení
- podporovat žáky k tvořivému přístupu při řešení zadávaných úkolů v oblasti základů algoritmizace, modelování, jednoduchého programování
- využívat relevantní poznatky i ICT při řešení problémových úloh
- podporovat žáka ve vlastním bádání

kompetence komunikativní

- zadávat skupinové práce
- iniciovat společnou diskusi nad problémem
- organizovat veřejné prezentace a hodnocení odevzdaných úkolů žáky i učitelem
- podporovat žáky ve vytváření vlastního názoru a dávat prostor k jeho vyjádření
- rozvíjet prostředky vedoucí k vlastnímu zapojování se do společenského dění s využitím informačních a komunikačních prostředků a technologií

kompetence sociální a personální

- zadávat skupinové práce
- iniciovat a řídit společnou diskusi nad problémem
- příkladným způsobem veřejně hodnotit odevzdané úkoly
- umožňovat volným způsobem vyjadřovat vlastní názor
- podporovat využívání individuálního přístupu tam, kde je ho potřeba
- učit se chápat, že každý člověk pracuje v kolektivu, spolupracuje se spolužáky týmech
- umět přijímat svou roli ve společných a skupinových
- chápat potřebu aktivní spolupráce s partnery při řešení daných úkolů v dovednostech a v aktivitách

kompetence občanské

- iniciovat a řídit společnou diskusi nad problémem
- zadávat vhodně tematicky zaměřené úkoly (historie, kultura, sport, ekologie...apod.)
- trvat na dodržování etických pravidel při práci s ICT
- seznamovat žáky s vazbami této oblasti na danou legislativu a uplatňovat morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost hesla)
- poskytovat žákům metodickou pomoc a nabízet jim vícero možností při řešení počítačové problematiky v souladu s platnou legislativou

kompetence pracovní

- trvat na dodržování stanovených pravidel pro práci s ICT
- trvat na dodržování dohodnutých termínů odevzdání zadaných úkolů
- používat bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavení týkající se výpočetní techniky a oblastí s nimi svázanými
- dodržovat stanovená a vymezená pravidla
- využívat získané znalosti a zkušenosti včetně dovedností k rozvoji vlastního vědění a pro vlastní přípravu na budoucí povolání a profesní život

kompetence digitální

- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném času, při zapojování se do společenského a občanského života
- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívat aplikace a služby při učení a při zapojování do života školy
- samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů používat

- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah – volit k tomu postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vytvářet a upravovat digitální obsah kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků
- využívat digitální technologie pro usnadnění svých pracovních a vzdělávacích aktivit
- zefektivňovat své pracovní postupy, zkvalitňovat výsledky své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy při využívání
- předcházet situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení a dat a situacím s negativním dopadem na vlastní duševní zdraví a zdraví ostatních
- jednat eticky při komunikaci, sdílení informací v digitálním prostředí

4. ročník

Data, informace a modelování

Očekávané výstupy:

žák

- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, umí ji znázornit
- vyčte informace z daného modelu
- sdělí informaci obrázkem
- předá zakódovanou informaci pomocí textu či čísel
- zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text
- zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
- složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček

Učivo

- piktogramy, emoji
- kód
- přenos na dálku, šifra
- pixel, rastr, rozlišení
- tvary, skládání obrazce
- zákon na ochranu dat

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy

žák

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
 - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
 - v blokově orientovaném programovacím jazyku sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
 - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu
-
- sestaví samostatně robota (větrník)
 - sestaví program pro robota
 - oživí robota, otestuje jeho chování
 - najde chybu v programu a opraví ji
 - upraví program na příbuznou úlohu
 - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor
 - pomocí programu ovládá senzor
 - používá opakování události ke spouštění programu

Učivo

- jednoduché algoritmy
- programování se stavebnicí Lego, WeDo

Informační systémy

Očekávané výstupy

žák

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky
- určí, jak spolu jednotlivé prvky souvisejí

Učivo

- systém, struktura, prvky, vztahy v rodině, vztahy ve škole

Digitální technologie

Očekávané výstupy

žák

- najde a spustí aplikaci,, pracuje s daty různého typu
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- vysvětlí, co je program a rozdíl mezi člověkem a počítačem
- edituje digitální text, vytvoří obrázek
- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- používá krok zpět, zoom
- řeší úkol použitím schránky
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením

Učivo

- digitální zařízení
- zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
- ovládání myši
- kreslení čar, vybarvování
- ovládání aplikací – schránka, krok zpět, zoom
- kreslení bitmapových obrázků (malování)
- psaní slov na klávesnici
- editace textu v textovém editoru (Word)
- ukládání práce do souboru
- otevírání souborů
- přehrávání zvuku
- příkazy a program

5. ročník

Data, informace a modelování

Očekávané výstupy:

žák

- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, umí ji znázornit
- vyčte informace z daného modelu
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty
- pomocí obrázku znázorní jev
- pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy

Učivo

- graf, hledání cesty
- schémata, obrázkové modely
- model

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy:

žák

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyku sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu
- sestaví robota podle návodu (auto)
- v blokově orientovaném programovacím jazyku sestaví program pro ovládání postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- upraví program pro obdobný problém

Učivo

- tvorba jednoduchých algoritmů
- programování v dětském programovacím jazyku

Informační systémy

Očekávané výstupy:

žák

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami
- doplní posloupnost prvků
- umístí data správně do tabulky
- doplní prvky v tabulce
- v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný prvek za správný

Učivo

- data, druhy dat
- doplňování tabulky a datových řad (Excel)
- kritéria kontroly dat
- řazení dat v tabulce
- vizualizace dat v grafu

Digitální technologie

Očekávané výstupy:

žák

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci

- přehraje zvuk či video
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Učivo

- využití digitálních technologií v různých oborech
- ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
- počítačová data, práce se soubory
- propojení technologií, internet
- úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš
- technické problémy a přístupy k jejich řešení

PŘESAHY DO DALŠÍCH VZDĚLÁVACÍCH OBORŮ

ČAS

4. ročník

- pracovat podle slovního návodu, předlohy i videonávodu
- provádět pozorování přírody, zaznamenat je i s využitím digitálních technologií a zhodnotit jejich výsledky

5. ročník

- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- provádět jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vést pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamená i s využitím digitálních technologií a zhodnotit je

Tělesná výchova

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňovat kondičně zaměřené činnosti; projevovat přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti, sledovat změny i s využitím digitálních technologií

- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími výsledky i s využitím digitálních technologií
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získávat potřebné informace i v digitálním prostředí Matematika
- vyhledávat, sbírat a třídit data i s použitím digitálních technologií; posoudit úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získat či vyhledat v doporučených zdrojích
- číst a sestavovat jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytvářet diagramy
- řešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií

Český jazyk

4. ročník

- ovládat základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií
- využívat digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení

5. ročník

- číst s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- vyhledávat základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávat informace z různých zdrojů
 - využívat vybrané formy elektronické komunikace, respektovat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

Výtvarná výchova

4. ročník

- vnímat objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézat různé prostředky a podle svých schopností s nimi pracovat
- vnímat a podle svých schopností interpretovat vizuálně obrazná vyjádření (vlastní i svých spolužáků) i vybraná umělecká díla
- komunikovat přímo i zprostředkovaně pomocí digitálních technologií obsah vizuálně obrazných vyjádření, která vytvořil, vybral nebo upravil

5. ročník

- nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňovat v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytvářet digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů cizí jazyk napsat jednoduché texty v elektronické podobě, vyplnit osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk

Hudební výchova

- využívat snadno ovladatelné akustické i dostupné elektronické hudební nástroje k doprovodné hře
 - užívat snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
 - rozpoznat hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
 - vytvářet jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací
- Zdroje <https://digigram.cz/dvz/> <https://revize.edu.cz/digitalni-gramotnost-v-rvp-z>

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **člověk a svět**, který nahrazuje dosavadní předměty prvouka, vlastivěda a přírodověda se rozpíná mezi dimenzi času, prostoru, řádu a reflexe a systematizuje tak prvotní ucelenější obraz světa. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Je rozdělen do pěti tematických celků: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Rozmanitost přírody, Lidé a čas a Člověk a jeho zdraví.

Přibližné rozdělení témat do ročníků je následující:

- 1. ročník:** Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví
- 2. ročník:** Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví
- 3. ročník:** Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Rozmanitost přírody
Lidé a čas
Člověk a jeho zdraví
- 4. ročník:** Místo, kde žijeme
Lidé a čas
Lidé kolem nás
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví
- 5. ročník:** Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas

Hodinové dotace v jednotlivých ročnících jsou stanoveny na 2 hodiny pro 1. a 2. ročník, pro 3. ročník 3 hodiny a pro 4. a 5. ročník 4 hodiny.

Ve všech tématech jde o střetávání člověka (já) s okolním světem, reprezentovaným nejen přírodou, lidskými výtvy, kulturou apod., ale i druhými lidmi. Proto jde o dva různé základní cíle v rámci tohoto předmětu: nejen tedy o poznání, uchopení „našeho“ světa a o obdiv vůči němu, ale i o cestu vzájemného pochopení, tolerance vůči sobě navzájem. Společně ale obě cesty vedou ke kultivování člověka odpovědného za sebe a za svět, v němž žije.

Jednotlivé bloky učiva se rozvíjejí na konkrétních lidských společenstvech a kulturách, jako jsou ČR (naše vlast), Evropa, svět... v těchto souvislostech se ale tato témata zpracovávají spíše teoreticky, těžiště proto dále leží v individuálním kultivování a formování těch vztahů, které se v prostředí školy objevují „prakticky“: děti a spolužáci (mladší i starší), děti a dospělí... Žáci se dále seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost lidí nebo i svět – globální problémy lidstva. Rovněž je kladen důraz na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově. Rozložení dalších podtémat záleží na učiteli, na zralosti dětí a vhodnosti napojení na učivo v dalších vzdělávacích oborech.

Tematický celek **Lidé a čas** je koncipován jako tříletý cyklus, možno říci, že chronologicky členěný, na jehož počátku je ve větší míře věnována pozornost obecnosti času – vnímání času různými způsoby, v různých kulturách a epochách, historie jako věda, její postupy a přístupy, interpretace minulosti a její rizika apod. V průběhu 4. a 5. ročníku jsou tyto na počátku snad teoretické poznatky dokládány konkrétními příklady (např. ve 4. ročníku legendy, báje a mýty jako zdroj informací). Během obou let se u žáků rozvíjí schopnost shromáždit informace z různých zdrojů a v jejich časově narůstajícím množství najít cestu stručného a pokud možno minimálně deformativně zjednodušujícího shrnutí. Žáci se tak učí vnímat výklad dějin jako neukončený, na konkrétních příkladech je jim předvedena změna interpretace po určitém objevu souvislostí, po archeologických nálezech apod.

Tematický celek **Rozmanitost přírody** je zařazen do 1., 2., 3., 4. a 5. ročníku. V této části předmětu **člověk a svět** žák především zkoumá, porovnává a zhodnocuje vlastní získané poznatky z oboru živé a neživé přírody a hlavně objevuje rovnováhu života na Zemi jako celku, rozmanitost a proměnlivost přírody a hledá své přispění k vzájemnému souladu vztahu člověka a přírody. Žák se cítí postupně propojen s přírodou ve svém regionu (ve své vlasti), spoluprožívá a vytváří si pozitivní a kladné city ke svému přírodnímu okolí. Dva roky plné objevů, sledování a pokusů jsou postaveny na jednoduché samostatné, ale především na týmové

(skupinové) práci. Tyto činnosti vedou k vytváření pracovních návyků, ke komunikaci a zdravému vystupování, jednání ve skupině a plnění společných úkolů. Žáci si během svého praktického poznávání přírody učí pojmenovat svá pozorování, vytváří své vlastní projevy a vytváří ohleduplný vztah k přírodě a tím i k sobě a svému okolí. Tento tematický celek lze propojit s tématem **Místo, kde žijeme**, hlavně v části okolní krajina (rozšíření půd, rostlin a živočichů).

V posledním tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomocí v různých životních situacích získávají základní poučení o poskytování první pomoci. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Čerpá a prolíná se s řadou získaných vědomostí a dovedností z ostatních čtyř tematických celků a především navazuje na tematický celek **Rozmanitost přírody**, který se věnuje přírodě a životu na zemi jako celku. A právě z tohoto pojetí celku vychází poznání člověka jako živé bytosti vycházející z rovnováhy přírody. V tomto cyklu je věnována ve větší míře pozornost na samotného člověka, člověka se svými biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami. Uzavřením tématu je poznání žáka, že zdraví je jednou z nejcennějších hodnot v životě člověka, a proto je zapotřebí se naučit zdraví chránit. Díky názorným a praktickým pomůckám, řešením modelových situací a podobných praktických zkušeností získávají žáci nutné vědomosti a dovednosti k preventivní ochraně svého zdraví i zdraví druhých. Velká míra pozornosti je věnována ontogenezi člověka od početí do dospělosti. V této části je nutné propojit s poznatky z celku **Místo v životě** a důrazně prohloubit získané dovednosti ochrany zdraví, např. z hlediska mezilidských vztahů a duševní rovnováhy, bezpečného chování apod. Žáci sami přicházejí na to, co je pro jejich zdraví důležité, jako např. uspořádání denního režimu, hygiena, výživa, ale vědí, jak předcházet a poznat základní nemoci, umí dát 1. pomoc, vědí, jak se zachovat při mimořádných situacích. Uvědomují si odpovědnost za své zdraví. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace a jiné.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

- navozovat situace, při kterých je třeba třídit a srovnávat informace a jejich zdroje
- motivovat vyprávěním o úspěších některých osobností (historických)

- dávat prostor pro experimenty a pozorování
- podporovat vlastní iniciativu žáků a dávat jí v hodinách prostor, jakož i prezentování vlastních zkušeností, zážitků apod. týkajících se tématu
- dávat prostor pro práci s chybou – formulovat příčin vzniku, hledání ponaučení..
- umožňovat vést vyuč. hodinu, plánovat čas, umožňovat výběr pořadí úkolů a těch, které žáky posunou dál
- diskutovat o pokrocích a překážkách, vlastní zhodnocení
- navštěvovat národní parky, muzea, ekologické programy
- rozmlouvat o umění, kráse, kultuře, slušném chování, násilí...
- orientovat se v problematice peněz a cen, vest k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- dávat prostor k prezentaci názorů (i dramatickou formou) a k jejich obhájení
- při práci ve skupině postupně zavádět „role ve skupině“, kooperace
- postupně zavádět pravidla diskuse
- poskytovat příležitosti pro práci ve skupinách s různým počtem dílčích rolí, navozovat situace, kdy je třeba spolupracovat
- umožňovat vedení části diskuse, řídit kladení otázek k žákem zpracovanému tématu
- dávat prostor a postupně vést k vzájemnému zhodnocení ve skupině, podporovat vyjadřování vděčnosti za spolupráci a ocenění aktivních
- umožňovat dětem říci si o radu u dětí, ve skupině
- nechávat děti spoluformulovat pravidla pro efektivní práci ve skupině
- dramatické výstupy představující situace v „občanském“ životě a možnosti řešení vzniklých problémů
- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, vést ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a pravidel
- organizovat návštěvy institucí, občanských sdružení apod.
- rozmlouvat o demokracii, o jejím vytváření, formování, budoucnosti, riziku
- společně vytvářet pravidla vzájemného soužití ve třídě
- dávat prostor k propojování práce s již získanými zkušenostmi
- podporovat prezentaci práce a zhodnocení vlastního pokroku, splnění podmínek apod., vést k formulování zdarů a nezdarů, co by šlo lépe apod.
- rozmlouvat o smyslu námahy a práce, o zajištění technikou, o bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií o pozitivěch i negativěch současné palety, o zaměstnání, o zneužívání vědy a pokroku, dávat příklady z dějin

- vést žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- seznámit žáky s bezpečnou komunikací prostřednictvím elektronických médií
- poznávat podstatu zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávat a upevňovat preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

MÍSTO, KDE žijeme

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam **PT4.2**
- nakreslí plán třídy a vyznačí v něm své místo
- zapíše adresu školy a svého bydliště
- navrhne symbol zájmové skupiny

Učivo:

- místo kde žijeme
- orientace ve škole, pravidla a role ve škole
- seznámení s obcí
- seznámení se symboly a znaky různých klubů a organizací (vede k pochopení pojmu symbol)

- bezpečná cesta do školy, nebezpečná místa na cestě do školy
- chování chodce na chodníku a silnici

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- zapíše adresu domů a adresu školy
- popíše bezpečnou cestu do školy a zpět
- popíše cestu na určené místo podle plánu
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) **PT5.1**
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam **PT2.2**
- vyjmenuje světové strany
- rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- dodržuje základní pravidla pro chodce
- vysvětlí význam vybraných dopravních značek, popíše je a vyhledá v okolí školy
- dodržuje základní pravidla chování v dopravních prostředcích
- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, městě
- vyjmenuje státní symboly

Učivo:

- domov - orientace v místě bydliště a v okolí školy
- bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- obec, místní krajina – její poloha, plán
- státní symboly
- dopravní značky a jejich rozdělení
- pravidla upravující chování cyklisty
- povinná výbava cyklisty

- bezpečné chování cestujícího v autě v prostředcích hromadné přepravy osob
- naše vlast – hlavní město ČR

3. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- se dokáže zapojit do diskuse na téma „Co pro mě znamená domov“, na příkladech je schopen poukázat na nutnost domova pro vlastní život **PT1/1.2, PT1/2.1**
- bezpečně zná svou adresu
- se orientuje ve škole, v jejím blízkém okolí
- se orientuje ve svém městě, pojmenovává významná místa a památky a ví, kde je hledat
- v rámci hry zakládá spolu se skupinou město, které by mělo všechno potřebné k fungování **PT5/1**
- zná důležitá telefonní čísla a umí přivolat pomoc **PT1/2.3**
- se orientuje v tom, kvůli čemu se chodí na obecní úřad, co se dá zajistit na poště apod.
- dokáže pracovat s jednoduchou mapou, řídit se podle legendy, určovat hlavní světové strany, orientovat se v přírodě a respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje pojmy rovina, pahorkatina, hory, jezero, rybník...
- se umí zapojit do diskuse na téma „Životní prostředí člověka a vliv člověka na něj“ **PT1/2.3, PT5/3-4**
- dokáže kriticky vznést argumenty pro třídění odpadu a zamýšlí se nad svými vlastními možnostmi v této oblasti **PT1/2.3, PT1/2.4, PT5/2-4, PT2/ 2**

Učivo:

- domov
 - prostředí domova **PT1/1.2**
 - orientace v místě bydliště, sused. vztahy, vliv prostředí
- škola
 - prostředí školy **PT1/2.1, PT1/2.2, PT1/2.3, PT1/2.4, PT2/1**
 - plán třídy **PT1/2.1, PT1/2.2, PT1/2.3, PT1/2.4, PT2/1**

- okolí školy a můj vlastní postoj a přínos k němu
- činnosti školy a ve škole
- cesta do školy
- pravidla pro chodce a cyklisty
- obec
 - významné „body“ obce: kulturní, historické, zeleň **PT5/1**
 - dopravní síť
- okolní krajina **PT5/2-4**
 - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině
 - vliv člověka na krajinu, osídlení, doprava, ochrana, vliv krajiny na člověka
 - orientační body, světové strany

mapy

- obsah, grafika, vysvětlivky
- orientace ve volné krajině
- základní pravidla silničního provozu – řešení některých dopravních situací z hlediska chodce a z hlediska cyklisty

4. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště/pobytu v rámci krajiny a státu
- určí podmínky pro vhodné ke vzniku a rozvoji sídla
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich
- porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích **PT5/1-4**
- vyhledá informace o chráněných územích v České republice **PT5/1-4**
- rozliší základní typy map
- rozliší a pojmenuje útvary pobřeží Evropy, vyhledá a pojmenuje tvary zemského povrchu **PT3/1**
- vodstvo Evropy
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest **PT2/2-4**

Učivo:

- Světové strany
- Země
- podnebí, podnebné pásy
- chráněná území ČR
- okolí bydliště
- mapa – orientace a měřítko mapy, práce s mapou
- lidská sídla – zakládání, vývoj, funkce
- Evropa – povrch, podnebí, vodstvo
- cestování, druhy cestování

5. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- umí popsat polohu ČR v Evropě, zná sousední státy ČR, **PT5/3-4, PT3**
- orientuje se na mapě ČR, umí vyhledat důležité nížiny, pohoří, vodstvo a města **PT3**
- popíše s pomocí mapy rozložení surovinových zdrojů a průmyslu v ČR **PT3**
- uvede administrativní členění ČR a popíše jednotlivé kraje v ČR **PT3**
- umí vyhledat na mapě probírané geografické jevy **PT3**
- umí vyjmenovat a vyhledat na mapě významné evropské státy a jejich hlavní města **PT5/3-4, PT3**

Učivo:

- Praha **PT5/3-4, PT3**
- kraje ČR **PT3**
 - přírodní podmínky
 - surovinové zdroje
 - využití surovinových zdrojů
- státy Evropy **PT5/3-4**

1. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům **PT1/2.1, PT2.1,**
- používá peníze v běžných situacích **PT1/2.2, PT1/2.3, PT2.2**
- rozlišuje blízké a příbuzenské vztahy v rodině **PT1/2.2**
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- vysvětlí význam jednotlivých povolání
- vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole
- vyvodí rozdíly a zejména podobnosti mezi dětmi

Učivo:

- život a vzdělávání dětí z různých částí světa
- pocity lidí v různých situacích
- pravidla třídy a pravidla společnosti
- reflexe vlastních úspěchů a zvláštních dovedností
- charakteristika dětí, rozdíly, podobnosti
- význam rodiny, typy rodin
- příbuzenské vztahy v užší i širší rodině
- skupiny potravin, ceny nejběžnějšího zboží
- hospodaření, rozhodování o kapesném
- profese ve škole
- profese, které se podílejí na péči o les, práce v truhlárně

2. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině **PT1/1.7**
- popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi **PT1/1.7**
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům **PT1/1.6, PT1/1.7, PT2.1**
- rozlišuje rozdíly a shody mezi lidmi z různých kultur
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- dodržuje základní pravidla slušného chování ve společnosti a v rodině
- uvede a popíše zaměstnání rodičů
- vyjmenuje a popíše různé profese a pracovní činnosti
- seznámí se se sdělovacími prostředky

Učivo:

- rodina – role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny
- rozmanité vlastnosti lidí
- lidi z různých kultur
- soužití lidí – mezilidské vztahy
- pravidla slušného chování
- principy demokracie – základní lidská práva a práva dětí, práva a povinnosti žáků školy
- základní formy vlastnictví
- zacházení s penězi

3. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- na základě vlastních zkušeností vyjádří a popíše zvoleným způsobem základní vztahy mezi lidmi a v rodině **PT1, PT4**

- pomocí hry vyjadřuje návrhy na řešení konfliktních situací mezi lidmi **PT1, PT4**
- dokáže sám a ve skupině vyvodit pravidla soužití v různých sociálních skupinách a obhájit jejich potřebnost **PT1**
- respektuje základní rozdíly mezi jednotlivci, snaží se obhájit při konkrétních situacích své názory a zároveň toleruje a naslouchá názoru druhého, dokáže se ve skupině dohodnout (obhájit prosazení vlastního názoru nebo ustoupení jinému názoru), pomocí dohody dojde s druhými k výsledku **PT3/3**
- rozpozná ve svém okolí netolerovatelné jednání a chování, dokáže poznat, že porušují základní lidská práva nebo demokratické principy **PT2**
- respektuje hodnoty a majetek druhých, je si vědom nemožnosti vyčíslit hodnotu některých skutečností, rozlišuje mezi hodnotou a cenou **PT3/3**
 - vytváří společně se skupinou pravidla vzájemného harmonického soužití ve třídě, je schopen se v diskusi bavit o pravidlech daných školním řádem **PT1/2.1, PT1/2.2, PT1/2.3, PT1/2.4**

Učivo:

- já a rodina **PT1**
 - postavení jedince v rodině
 - role členů rodiny
 - příbuzenské a mezigenerační vztahy
 - život rodiny
 - řešení konfliktů mezi spolužáky (např. šikana)
- já mezi spolužáky¹ **PT1**
- soužití lidí² **PT1, PT4/1, PT3/3, PT2**
 - mezilidské vztahy, komunikace
 - pomoc nemocným, sociálně slabým
 - vlastnictví veřejné a soukromé
 - pravidla slušného chování
 - principy demokracie, zákony parlament
 - základní lidská práva a práva dítěte

¹ Propojit s tématem Škola v Místo, kde žijeme.

² Podtéma Soužití lidí propojit s tématem Místo, kde žijeme

- práva a povinnosti žáků školy³
- obchod, výroba zboží a prodej
- způsoby placení, hotovostní a bezhotovostní forma peněz
- banka jako správce peněz, úspory

4. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi **PT1/1.7**
- vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití **PT1/1.6, PT1/1.7, PT2.1**
- obhájí při konkrétních činnostech svůj názor, připustí svůj omyl, je schopen se dohodnout na společném postupu řešení **PT1/1.7**
- rozlišuje rozdíly a shody mezi lidmi z různých kultur
- pochopí význam EU
- vyjmenuje státní symboly
- uvede a popíše zaměstnání rodičů
- vysvětlí význam státu pro jednotlivce
- rozliší samosprávu v obci v minulosti a v současnosti

Učivo:

- sociální chování – v čem se liší člověk od živočichů
- uspořádání středověké společnosti
- základy státního zřízení a politického systému v ČR
- státní symboly
- Evropská unie
- principy demokracie – základní lidská práva a práva dětí, práva a povinnosti žáků školy

³ Propojit s tématem Škola v Místo, kde žijeme

5. ročník

Očekávané výstupy:

Žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a umí dodržovat základní pravidla pro soužití **PT1/1.7**
- umí rozlišit základní rozdíly mezi jednotlivci, dohodne se na společném postupu a řešení konkrétní činnosti **PT1/1.7**
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která již nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy **PT1/1.6, PT1/1.7, PT2.1**
- rozlišuje rozdíly a shody mezi lidmi z různých kultur
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích

Učivo:

- změny uspořádání novověké společnosti
- soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace
- základní globální problémy
- principy demokracie – základní lidská práva a práva dětí, práva a povinnosti žáků školy
- nacionalismus, holocaust, totalitní systémy
- základní formy vlastnictví
- zacházení s penězi
- tržní hospodářství

LIDÉ A ČAS

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- používá pojmy včera, dnes a zítra
- vypracuje svůj denní režim
- pojmenuje členy rodiny
- popíše role jednotlivých členů rodiny
- rozlišuje a správně používá pojmy: den, týden, měsíc, rok

Učivo:

- subjektivní vnímání času, odhady času
- určování času, čtení hodin
- rytmus dne, týden, měsíc, práce s kalendářem
- cyklus roku v přírodě a v kultuře
- řazení událostí podle vztahu: dříve, později

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- orientuje se v čase – rozliší kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty
- stanoví denní režim – využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
- rozliší děj v minulosti a porovná minulost a současnost – uvede příklady zvyků, soužití a práce lidí

Učivo:

- určování času – čtení hodin
- orientace v čase, časový řád
- kalendář – roční období
- denní režim
- svátky v roce
- rodina - generace
- rodokmen naší rodiny
- současnost a minulost v našem životě

3. ročník**Očekávané výstupy:**

žák

- přiřadí charakteristické události k jednotlivým obdobím v roce
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
- zdůvodní potřebu počítání času
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a v budoucnosti
- vysvětlí význam hmotných památek pro poznávání minulosti
- seznámí se se způsobem života lidí pravěku a starověku

Učivo:

- určování času
- režim dne a roku, roční období
- kalendáře, letopočet
- dějiny jako časový sled událostí
- význam kronik a archivů pro poznávání minulosti
- proměny způsobu života – pravěk a starověk
- státní svátky a významné dny

4. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- pracuje s časovými údaji a snaží se chápat souvislosti a vztahy mezi ději a jevy v čase, rozezná současné a minulé události a jejich průběh
- dokáže porovnat a zhodnotit na vybraných příkladech způsob života a práce předků na našem území (v minulosti i současnosti, s přihlédnutím k regionálním specifikám)

PT5/3-4

- objasní historické důvody pro stanovení státních svátků a významných dnů

Učivo:

- původ člověka
- řazení historických událostí **PT 4, PT5**
 - státní svátky a významné dny
- pravěk, středověk a začátek novověku

5. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- pracuje s časovými údaji a snaží se chápat souvislosti a vztahy mezi ději a jevy v čase, rozezná současné a minulé události a jejich průběh
 - umí porovnat a zhodnotit na vybraných příkladech způsob života a práce předků
- PT5/3-4**
- objasní historické důvody pro stanovení státních svátků a významných dnů
 - umí využívat knihovny a moderní informační technologie jako informační zdroj pro pochopení minulosti

Učivo:

- politické a hospodářské změny v 19. století
- řazení historických událostí **PT 4, PT5**
 - státní svátky a významné dny
- první světová válka

- vznik Československa
- druhá světová válka, nacismus
- socialismus, socialistické společenské zřízení, ČSSR
- obnovení demokracie
- současné 21. století

ROZMANITOST PŘÍRODY

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
- rozlišuje roční období a poznává změny v přírodě
- třídí některé přírodniny
- popíše potřeby některých živočichů

Učivo:

- pozorování přírodnin
- pozná části rostlin – plod, semeno, proměny během roku
- ovoce a zelenina
- domácí mazlíčci, hospodářská zvířata, volně žijící zvířata
- potřeby zvířat, důvody chování zvířat
- chování psa a reakce člověka na něj

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- rozezná skupenství vody
- popíše koloběh vody v přírodě
- rozliší jednotlivé části toku řeky od jejího vzniku (pramene)
- pojmenuje vodní živočichy a rostliny
- seznámí se s úpravou pitné vody v domácnosti
- provádí jednoduché pokusy s vodou a skupinami známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě **PT5.1**
- popíše ohleduplné chování člověka k přírodě

Učivo:

- roční období
- podoby vody v přírodě
- pokusy s vodou a jinými látkami
- ekosystémy v blízkosti vodních ploch
- ochrana přírody a životního prostředí
- vodní živočichové
- proměny života ve vodě a v okolí vody v průběhu roku
- voda a domácnost – pitná voda
- skupenství vody
- počasí, mraky
- vybrané veličiny a jejich měření
- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi
- mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

3. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- na základě pozorování a pokusů popisuje a roztrídí látky (přírodniny) podle určujících znaků
- na základě pokusů dokáže přijít na změny látek a skupenství
- nachází shodné a rozdílné znaky a vlastnosti látek
- používá jednoduché nástroje a prakticky umí změřit základní veličiny a přirozeně využívá základních jednotek
- najde a zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, hledá a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy

Učivo:

- půda
 - vznik, zvětrávání **PT5/1-4**
 - význam půdy
 - pole
 - práce na poli
 - polní plodiny
- vzduch
 - oheň, požár, hasiči **PT5/1-4**
 - vzduch – vlastnosti, složení, proudění, význam pro život
- rostliny
 - stavba těla, výživa rostlin **PT5/1-4**
 - průběh a způsob života rostlin
 - znaky života
- louka
 - rostliny a živočichové na louce **PT5/1-4**

4. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, ujasní si princip rovnováhy přírody
- nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- umí zhodnotit některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje činnosti, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo naopak poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit
- umí založit jednoduchý pokus, umí si naplánovat a zdůvodnit postup, vyhodnocuje a vysvětluje výsledek pokusu
- pozná Zemi jako součást sluneční soustavy, na základě elementárních poznatků umí vysvětlit souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období, dne a noci
- třídí organismy do známých skupin, využívá klíče a atlasy
- zjišťuje vliv budování sídel na změnu krajiny
- vysvětlí vztahy dopravy ke krajině a životnímu prostředí

Učivo:

- neživá příroda
 - horniny a jejich vznik
 - minerální látky
 - půda a její vlastnosti
 - voda
 - vlastnosti a koloběh vody
- živá příroda **PT5/1-4**
 - základní společenstva **PT5/1-4**
 - znaky živých organismů
 - třídění rostlin a živočichů
- podnebí, počasí
 - podnebné pásy **PT5/1-4**
 - podnebí a počasí

- ochrana přírody, životní prostředí, přírodní společenstva
 - ochrana rostlin a živočichů **PT5/1-4**
 - odpovědnost lidí
 - životní prostředí – ochrana a tvorba
 - tříděný odpad
 - živelné pohromy a ekologické katastrofy
 - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi
 - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
- vesmír a Země
 - sluneční soustava **PT1/1-3**
 - roční období, den a noc
 - Země
 - světové strany
- praktické ověřování učiva
- zemědělská půda
- zakládání a vývoj sídel v čase
- vliv dopravy na krajinu
- dopravní výchova

5. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy v přírodě
- nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- vysvětlí využívání energetických zdrojů člověkem, objasní význam šetření energií a ochrany přírody
- prakticky třídí organismy do známých skupin
- vysvětlí význam ochrany přírody

Učivo:

- zemědělství v ČR
- přírodniny a suroviny využívané člověkem
- problematika zásahů člověka do krajiny
- bioodpady
- pojem energie, zdroj energie pro život
- potravní vztahy ve společnostech
- ohrožené druhy rostlin a živočichů
- ochrana přírody
- dopravní výchova
-

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví **PT5/1-4**
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných **PT1/3-1, PT1/3-2**
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě **PT1/3-1, PT1/3-2**
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu ve vztahu ke svému zdraví
- dodržuje základní hygienické návyky
- uvede rozdíly mezi chlapci a dívkami
- v modelových situacích předvádí bezpečné chování v rizikových situacích
- používá důležitá telefonní čísla
- v modelových situacích posoudí bezpečnost či nebezpečnost situace a zvolí správnou reakci

Učivo:

- části lidského těla
- smysly, smyslové orgány, vjemy
- chrup, péče o chrup
- potřeby dítěte, pravidla zdravé výživy
- zdravá svačina
- u lékaře, zdraví a nemoci dětí
- zdravý režim dne
- poskytnutí pomoci
- nebezpečné situace v nichž je potřeba pomoc dospělé osoby
- komunikace s neznámými jedinci
- příjemná komunikace,
- využití telefonu k dorozumívání se v potřebné příjemné i nepříjemné situaci
- stavba těla chlapce a dívky

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- pojmenuje jednotlivé části těla
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví **PT1/1.3**
- popíše prevenci úrazů
- seznámí se s orgánovými soustavami
- umí poskytnout základní první pomoc kamarádovi
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných a předchází vzniku úrazu **PT1/1.10, PT1/1.11**
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech **PT2.2**

- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek **PT1/1.8, PT1/1.10, PT1/1.11**
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá a pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času

Učivo:

- lidské tělo, stavba těla, přehled orgánových soustav a jejich význam
- typy úrazů a jednání dítěte při nich, péče o zdraví – osobní hygiena
- zdravý životní styl
- zásady první pomoci, poskytnutí první pomoci
- čísla tísňového volání
- přivolání pomoci
- způsoby volání na tísňové linky
- v nemocnici
- sexuální výchova – jak jsem přišel na svět, funkce rodiny
- situace hromadného ohrožení
- krizové situace, šikana, týrání
- poskytnutí pomoci v nouzi
- nebezpečná situace
- osobní bezpečí
- dramatizace
- situace hromadného ohrožení, mimořádné události
- postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén
- požár, příčiny, ochrana, evakuace
- integrovaný záchranný systém
- poskytnutí pomoci
- návykové látky a zdraví
- počítače – závislost
- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií
- vhodná a nevhodná místa pro hru
- bezpečné chování v silničním provozu

- předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích

3. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví **PT1/1.3**
- seznámí se s trávicí soustavou
- vysvětlí zásady správné výživy
- seznámí se s pojmem stres
- umí reagovat na výzvy neznámých osob a brání se kontaktu s nimi
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných a předchází vzniku úrazu **PT1/1.10, PT1/1.11**
- chová se obezřetně při setkávání s neznámými jedinci, odmítne nepříjemnou komunikaci, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe a pro jiné
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech **PT2.2**
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek **PT1/1.8, PT1/1.10, PT1/1.11**
- v modelové situaci se učí odmítat návykové látky, bezpečně komunikovat na počítači a uvědomí si negativní vliv dlouhodobého práce na počítači (vysedávání u počítače)

Učivo:

- lidské tělo, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka
- zdraví člověka a péče o něj
- zdravý životní styl
- trávicí soustava a trávení
- zdravá výživa
- potrava, výběr a uchovávání potravin, vhodná skladba potravy

- pitný režim
- stres – jeho příčiny, předcházení a minimalizace účinku
- osobní bezpečí
- krizové situace
- vhodná a nevhodná místa pro hru
- nebezpečné a návykové látky
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví
- čísla tísňového volání
- nebezpečí návykových látek, jejich odmítnutí, závislosti
- mimořádné události a rizika s nimi spojená
- situace hromadného ohrožení
- poskytnutí pomoci

4. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- vysvětlí účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- zhodnotí některé činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou zdraví člověka poškozovat
- bezpečně pozná, co prospívá a co škodí jeho zdraví
- zvládá ošetřit drobná poranění a zajistit lékařskou pomoc, rozpozná život ohrožující zranění
- zná a používá ohleduplné chování k druhému pohlaví, zná bezpečný způsob sexuálního chování

Učivo:

- prevence proti onemocnění a úrazům
- původci onemocnění
- imunitní systém lidského těla
- osobní hygiena
- jednoduchá první pomoc při úrazu
- situace hromadného ohrožení **PT5/1-4**
 - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví
 - čísla tísňového volání
 - správný způsob volání na tísňovou linku
 - mimořádné události a rizika s nimi spojená – postup v případě ohrožení
 - varovný signál, evakuace, zkouška sirén
 - požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru
 - integrovaný záchranný systém

5. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav
- dbá o zdravý způsob svého života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- dokáže uplatnit účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví

Učivo:

- lidské tělo
 - životní potřeby a projevy **PT5/1-4**
 - základní stavba a funkce
 - orgánové soustavy
- vývojové etapy v životě člověka **PT5/1-4**
- rozmnožování člověka a vývoj dítěte
- péče o zdraví, zdravá výživa, zdravý životní styl

- nemoci a úrazy
- základy a zásady první pomoci

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Hudební výchova probíhá jednou týdně a je realizována nejen při vyučování, ale i při návštěvách hudebních pořadů, koncertů a samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách žáků.

Snažíme se řídit nejdůležitější myšlenkou C. Orffa - nejprve muzicírovat, hrát si s hudbou a teprve později hudbu studovat. Proto dáváme žákům prostor hledat, ptát se a projevovat vlastní názory. Podporujeme diskusi při všech činnostech a žáky postupně vedeme ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Snažíme se, aby žáci co nejméně zažívali neúspěch a aby jako motivace pro další tvořivou práci, převažovala pochvala a kladné hodnocení.

Na 2. stupni navazujeme na získané vědomosti a dovednosti. Formou hry procvičujeme sluchovou analýzu, posloucháme různé žánry hudby, postupně se seznamujeme se skladateli, doprovázíme písně melodicky, rytmicky i pohybem. Učivo vychází z očekávaných výstupů a díky značné individualizaci dovedností jednotlivých žáků a jejich osobnímu přístupu k plnění jednotlivých dovedností ve vzdělávací oblasti bude stanovováno v jednotlivých tematických plánech učitelů pro daný ročník.

Výchovné a vzdělávací strategie:

kompetence k učení

- samostatná práce na daném tématu
- práce ve skupině - hudební dílny
- nabízíme různé postupy - styly výuky (např. poslech, výklad, čtení)
- různé hudební žánry, druhy písní
- předávat zodpovědnost jednotlivci v práci ve skupině
- podporovat víru ve schopnost žáka
- vytvářet podmínky pro dlouhodobé cíle - možnost srovnání - např. poslech naučené písně

kompetence k řešení problémů

- rozbor, řízená diskuse, soutěže

- podporovat jedince skupinou
- podporovat sebehodnocení
- umožňovat spoluúčast na nápravě škody

kompetence komunikativní

- zpracovávání referátů - prezentace před třídou
- umožňovat obhajoby svého názoru i možnost kulturní diskuse
- umožňovat účast na soutěžích a jinou reprezentaci školy

kompetence pracovní

- zadávat projekty
- dbát na dodržování pravidel při práci (zpěv, doprovod, tanec), reprodukce slyšené písně, skladby

kompetence sociální a personální

- snaha o toleranci – vidění talentu v různém - např. rytmus, zpěv, teorie, tanec, sluch. analýza
- umění pracovat v týmu i samostatně
- projevení radosti nad kvalitním výkonem ostatních i jednotlivce - např. ukázka nacvičené skladby, písně
- umožňovat rozvíjení talentu v soutěžích i na koncertech
- pokusy o pochopení tělesných změn např. mutace

kompetence občanské

- umožnění srovnání vlastních výkonů s výkony profesionálů - výchovné koncerty
- práce ve skupinách, dvojicích - zpěv - mnohohlasy, doprovody
- seznamovat s etnickými vrstvami pomocí lidových písní
- seznamovat s písničkami různých národů
- možnost prezentování
- seznamovat s různými profesemi v hudebním odvětví

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem PT1/1.1, PT1/1.2
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře PT1/1.5
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby PT1/2.1
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální PT1/1.5, PT1/4.1
- zazpívá dle svých možností čistě a rytmicky přesně
- správně vyslovuje ve zpěvu
- seznamuje se s jednoduchými rytmickými hudebními nástroji
- znázorní pohybem znějící hudbu
- seznámí se s různými typy lidských hlasů
- seznámí se s některými hudebními nástroji
- sjednocování hlasového rozsahu, uvolněný zpěv, správné dýchání, zřetelná výslovnost, rytmus

Učivo

- hra na ozvěnu, otázku a odpověď, správná výslovnost
- instrumentální činnost – doprovody na jednoduché rytmické hudební nástroje
- hudebně pohybová činnost – držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- poslechové činnosti – umět rozlišit tón, zvuk, hlas mluvený a zpěv
- poslechové činnosti – umět rozlišit některé hudební nástroje – klavír, flétnu, housle, kytaru
- poslech – seznámení s hymnou ČR

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase PT1/1.2
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem PT1/1.1
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře PT1/1.5
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie PT1/1.5
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby PT1/1.6, PT4.1, PT4.2
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální PT1/1.5, PT1/1.6
- orientuje se v notové osnově
- rozpozná délku not a pomlk

Učivo:

- vokální činnost – sjednocování hlasového rozsahu, hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost
- dodržení rytmu
- uvolněný zpěv
- hra na ozvěnu, otázku a odpověď, správná výslovnost
- melodie vzestupná, sestupná
- instrumentální činnost – doprovody na jednoduché rytmické hudební nástroje
- hudebně pohybová činnost – poskok, výměnný krok, pohybové vyjádření hudby
- poslechové činnosti – lidová a umělá píseň
- poznávání dalších hudebních nástrojů (violoncello, trubka, klarinet, pozoun, buben)
- mužský a ženský hlas
- skladby dle výběru učitele
- nota jako hudební značka, houslový klíč
- jednoduchý zápis do notové osnovy

3. – 5. ročník

Očekávané výstupy

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- zazpívá minimální počet písní stanovených vyučujícím v jednotlivém ročníku (v durové nebo mollové tónině, v jazyce českém, slovenském, anglickém či v nářečí)
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, (pracuje s půlovými, čtvrtovými, osminovými hodnotami not, s pomlkami)
- ovládá taktování na 2, 3 (popř. na 4 doby)
- zná minimální počet hudebně pohybových her stanovených vyučujícím v jednotlivém ročníku (reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie)
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- zná minimální počet poslechových skladeb stanovených vyučujícím v jednotlivém ročníku
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- odliší hudbu určenou ke slavnostním příležitostem od hudby populární
- umí hovořit o hudbě a svých zážitcích z hudby
- umí zazpívat a zná okolnosti vzniku české státní hymny
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry

- pohybem vyjadřuje metrum jednoduché melodie, v proudu znějící hudby rozpozná některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků (ve dvoudobém a třídobém taktu, poskočný a přísuvný krok, kroky se zhoupnutím, průplety např. kvapík, sousedská, country tance
- pracuje s poslechovými skladbami (v dur a moll)
- nabývá povědomí o významu B. Smetany, A. Dvořáka, J. S. Bacha, W. A. Mozarta, L. Janáčka
- navštíví nejméně 2 hudební pořady
- chápe základní společenské funkce hudby

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (správný postoj, dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu (h - d₂) , PT1/1
- hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu, rytmické hry, koruna, synkopa PT1/8
- dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod., PT1/1,3,9
- intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (I., III., V. stupeň), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) PT1/1,3
- záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický záznam pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně (G klíč, předznamenání, posuvky - křížek, bé, repetice)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. PT1/4,8
- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a -b) PT1/8,9
- záznam instrumentální melodie - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby (nota celá, půlová, čtvrt'ová a osminová, pomlka čtvrt'ová)

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování - na 2, 3 (popř. 4 doby)
- pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, např. sousedská, kvapík PT1/9, PT4/2,3,4
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, krok poskočný, přísuvný, se zhoupnutím ve $\frac{3}{4}$ taktu PT1/4,8, PT4/1,2,3,4
- orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách, chůze a tanec jednotlivě, ve dvojici, skupině, průplet, např. tanec kvapík, sousedská, country tance PT1/8

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů - délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny - souzvuk, akord, celý tón a půltón
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná, sestupná a lomená, postupující v krocích nebo skocích) zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu PT1/4, PT4/1,3,4

- hudba vokální - poslech písně lyrické, hymnické, žertovné, pěvecký sbor - dětský, mužský, ženský, smíšený
- hudba instrumentální - nástrojové skupiny
- vokálně instrumentální - opera, koncert, symfonický orchestr, dirigent, kapelník, sbormistr
- lidský hlas a hudební nástroj - pěvecké hlasy, alt, soprán, bas, tenor, nástrojové skupiny
- hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, slavnostní, ukolébavka apod. PT1/4, PT4/1,2,3,4
- hudební formy - malá a velká písňová forma, variace, rondo
- interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková), výtvarné vyjádření PT1/9, PT4/1,2,3,4,5

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Výtvarná výchova by měla podněcovat a rozvíjet v dětech vnímavost k okolnímu světu a současně podporovat přirozenou potřebu a chuť samostatně objevovat a výtvarně tvořit. Výtvarný projev může ukazovat svět v reálné podobě, ale také jak je pochopen nebo prožíván. Výtvarné činnosti mají v sobě humánní podtext, vedou k poznávání přírody, světa lidí i k citovému prožívání.

Výtvarná výchova se vyučuje v časové dotaci ve 1. a 2.ročníku jedna hodina týdně a ve 4. – 5. ročníku 2 hodiny týdně. Učivo vychází z očekávaných výstupů a díky značné individualizaci dovedností jednotlivých žáků a jejich osobnímu přístupu k plnění jednotlivých dovedností ve vzdělávací oblasti bude stanovováno v jednotlivých tematických plánech učitelů pro daný ročník.

Výchovné a vzdělávací strategie:

- umožňovat žákům přenést se z reálného prostředí do světa fantazie a představ.
- zadávat úkoly prostřednictvím mnohostranně motivovaných výtvarných aktivit.
- nabízet tradiční i netradiční metody práce – záleží na vnitřním prostředí třídy, finančních možnostech apod. – kresba, malba, prostorové vytváření, grafické techniky, digitální fotografie např. práce ve skupinách, individuálně
- podporovat v žácích, že není jediný možný výklad chápání výtvarného díla, přírodního tvaru
- podporovat vytváření vlastního názoru na základě vyhledávání, srovnávání informací z různých zdrojů (knih, internetu...) popř. vlastní zkušenosti
- předkládat žákům (přiměřeně věku) výtvarná díla
- navštěvovat galerie, muzea
- nabízet komentované prohlídky, besedy, film
- používat pracovní listy
- vytvářet prostor pro hodnocení činností v hodině (vlastních i ostatních)
- respektovat zvláštnosti jiných lidí, jiných kultur i jiných národů

1. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ PT 1/1.1, PT 1/1.5
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace PT 1/1.5, PT 1/1.2
- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky PT 1/1.1, PT1/2.4, PT 1/1.5
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do kombinace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil PT 1/1.5, PT 1/1.2, PT1/2.3
- rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici
- rozliší různé linie
- rozezná základní plošné tvary
- pojmenuje objekty podle vlastní zkušenosti
- popíše objekty v souvislosti s místem, prostorem
- v na základě vlastní zkušenosti a prožitku uplatní v plošném uspořádání – linie, tvary, barvy
- jednotlivé prvky uspořádá do celků – na základě velikosti, výraznosti
- zobrazí svoji představu vyvolanou jedním smyslem, jeho reakci na danou událost
- dovede vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový
- jednoduše odůvodní svůj
- názor na výtvarné dílo
- komunikuje, vypráví o tom, co vytvořil
- zdůvodní použití barev, linií, prostorového uspořádání
- modeluje podle skutečnosti
- dodržuje zásady hygieny při práci s modelovacími hmotami

Učivo:

- základní pojmy v oblasti výtvarného vyjadřování – linie, barva, tvar, plocha
- hra s barvou – míchání barev, barvy základní, husté, řídké barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy, nejtmaší, nejsvětější
- hra s linií – přitlak, odlehčení
- vyhledávání, zkoumání a třídění tvarů, linií, barev kolem nás – oblečení, hračky
- experimentování s vlastnostmi materiálů
- sbírky a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů
- zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu
- setkávání s realitou prostřednictvím zraku, hmatu i ostatních smyslů
- zvuk různých věcí kolem nás - zvonek, hodiny, dopravní prostředky
- vůně bylinné zahrádky
- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení – hračka, ilustrace, volná malba
- oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy
- společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, představení vlastní výtvarné práce – přiměřeně věku a schopnostem

2. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ PT1/1.1, PT1/1.2, PT1/1.5
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace PT1/1.2, PT1/1.5
- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky PT1/1.1, PT1/1.2, PT1/1.5

- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností PT1/1.2, PT1/1.4, PT1/1.5
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do kombinace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil PT1/1.2, PT1/1.5, PT1/1.8
- modeluje
- dodržuje zásady hygieny při práci s modelovacími hmotami

Učivo:

- základní pojmy v oblasti výtvarného vyjadřování – odstíny barev, prostor
- hra s barvou – míchání barev, vytváření různých odstínů setkávání a míchání příbuzných a odlišných barev, Hra s linií – různé druhy linií
- vyhledávání, zkoumání a třídění tvarů, linií, barev v obrazech – ilustrace knížek
- experimentování s vlastnostmi materiálů
- zážitky z každodenního života, rodina, já, cesta do školy, věci kolem nás s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování
- umístění vlastního těla v prostoru
- vztah zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly
- barva tónu hlasu, hudebního nástroje
- vůně a chuť
- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení – ilustrace, volná malba
- oblíbené knížky, postavy, příběhy
- výtvarné vyprávění jednoduchého příběhu
- formulace vlastní interpretace
- společná instalace výtvarných prací
- modelování a organizace prostoru

3. - 5. ročník

Očekávané výstupy:

žák

- je schopen využít základní klasifikace barev
- rozpoznává, pojmenovává a třídí výtvarné prvky – barvy, linie, tvar, kontrast, podobnost, světlo, stín, prostor
- rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus
- řeší přiměřené úkoly v plošné a prostorové tvorbě a uplatňuje při tom vlastní zkušenost, představivost a fantazii PT1/1.4.5
- rozvíjí cit pro prostor, modeluje podle skutečnosti PT1/1.5
- chápe vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů
- kombinuje jednotlivé prvky ve vztahu k celku
- volí vhodné výrazové prostředky pro zobrazování různých událostí PT1/3.1
- ze své zkušenosti interpretuje a porovnává různá výtvarná vyjádření PT1/1.5
- poznává některá umělecká díla a jejich autory PT1/2.2 PT5/4
- vnímá tradice, lidové zvyky, krajské zvyky i zvyky různých kultur a národů PT1/1.2, /2.3 PT3
- vytváří si kritéria pro hodnocení vlastní práce i práce druhých PT 1/1.2.3,/3.1.2 PT4/1,2,4

Učivo:

- rozvíjení smyslové citlivosti: PT1/1.2.3.4
- hry s barvou
- seznámení se s klasifikací barev
- hra s linií
- obtiskování
- zajímavý detail
- modelování
- proporce věcí kolem nás
- práce s papírem a nůžkami
- podoba rostlin a zvířat PT5/1
- příroda a roční období PT5/2,3

- zaznamenání průběhu proměny PT5/1,3
- uplatňování subjektivity: PT1/1.3.1
- jednoduché grafické techniky
- vyjádření nálady
- modelování
- podoba rostlin a zvířat PT5/1
- příroda a roční období PT5/2
- zaznamenání průběhu proměny
- reliéf krajiny PT5/1,4
- životní prostředí
- ověřování komunikačních účinků: PT1/2.1.2.3.4 PT3
- návštěva výstavy (galerie, muzea) PT4
- ilustrace, ilustrátoři
- reprodukce uměleckých děl
- životní prostředí PT5
- práce ve skupinách PT6/1.1.2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesnou výchovu chápeme jako nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu naší školy. Jejím smyslem je vychovávat všestranně a harmonicky rozvinutou osobnost našich žáků, umožnit jim optimální fyzický i psychický vývoj.

V současném, přetechizovaném světě je o to důležitější, že dává prostor k odreagování, relaxaci, je zdrojem nových poznatků a hlavní motivací pro zdravý způsob života. Hlavním cílem je naučit žáky novým pohybovým dovednostem a zdokonalovat je. Zvyšovat jejich fyzickou zdatnost, překonávat sebe sama, naučit se spolupracovat ve skupině, respektovat možnosti ostatních, mít radost z pohybu a zařadit ho do každodenního programu. Naučit je v klidu reagovat na mimořádné události, umět se zachovat v mimořádných situacích.

Výuka tělesné výchovy probíhá s týdenní dotací 2 hodiny. K dispozici na tělesnou výchovu je sál nacházející se v kulturním domě města Mašťov, nebo fotbalové hřiště, které se nachází pár metrů od budovy školy. V 1. pololetí probíhá výuka plavání pro 2. a 3. ročník v celkovém rozsahu 20 hodin a je zajištěna odbornými lektory plavecké školy. V podzimních a jarních měsících je výuka tělesné výchovy zaměřená hlavně na základy lehkotletických disciplín a na míčové hry. V zimě je věnována převážně sportovní gymnastice, zvyšování tělesné zdatnosti podle individuálních možností, podle zdravotního stavu každého jednotlivce, zdravotní TV, míčovým hrám a soutěžím

Velmi důležitá je i motivace a přiměřené chování.

Výchovné a vzdělávací strategie

- pochopit základní pravidla sportovních her, porozumět základnímu názvosloví
- naučit se připravovat náčiní a nářadí
- zařadit pohybovou aktivitu do životního stylu
- umožňovat spoluúčast při rozhodování
- uvědomovat si odpovědnost za svá rozhodnutí a činy
- umět sledovat vlastní výkony, srovnávat v časovém odstupu
- získání zdravé sebedůvěry
- používat soutěže ve skupině, podpora jedince skupinou

- promýšlet a hledat způsob řešení v herních situacích
- vhodně komunikovat s rozhodčími, spoluhráči i protihráči
- motivovat žáky k výkonu
- upevňovat kladné mezilidské vztahy
- povzbuzovat a pomáhat slabším
- tolerovat odlišnosti ve výkonnosti
- umět se radovat ze svého výsledku i z úspěchu ostatních
- uvědomovat si sounáležitost se školou při reprezentaci
- umět přijmout prohru a uznat vítězství druhého
- uznávat každého jedince jako osobnost
- učit se zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví (hory, sportovní akce, bazén, příroda)
- vědomě zdokonalovat a rozvíjet vlastní osobnost
- podpora a ochrana zdraví
- vytvářet pocit odpovědnosti za sebe sama i za své spoluhráče
- dodržovat daná pravidla bezpečnosti
- provádět dopomoc a záchranu při TV aktivitách

1. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané kompetence:

žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení PT1/1.1
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích PT4.5
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy PT1/1.3
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci PT1/1.3
- zvládá základy herních činností jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, rozvíjí postřeh

- zvládá základy gymnastických cvičení
- aktivně se zapojuje do soutěží
- respektuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- reaguje na povely vyučujícího

Učivo:

- pohybové hry
- průpravná gymnastická cvičení – cvičení rovnováhy na zemi, skoky přes švihadlo,
- akrobacie – nácvik kotoulu vpřed, odrazy – z místa i z rozběhu, přeskoky přes nízké nářadí
- nácvik šplhu
- Atletika:
- běh - rychlý běh do 30 m, vysoký a polovysoký start, výběh na signál různého druhu a z různých poloh, běh prokládaný chůzí
- skok - skok do dálky z místa, nácvik skoku s rozběhem
- hod - hod míčkem z místa
- přihrávky ve dvojicích, trojicích
- pohybové hry – průprava
- nácvik šplhu
- jednoduchá cvičení na lavičkách
- základy cvičení na žebřinách
- překážkové dráhy
- hry
- jednoduché tanečky
- průpravná cvičení s míčem – obratnost, pohyblivost, dynamika, vytrvalost
- kutálení
- přihrávky
- závodivé hry
- zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- jednoduchá cvičení na lavičkách
- základy cvičení na žebřinách
- překážkové dráhy

- **2. ročník**

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané kompetence:

žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení PT1/1.3
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích PT1/1.7, PT1/1.8
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy PT1/1.2, PT1/1.3

Učivo:

- pohybové hry
- rychlý běh do 50 m
- vysoký a polovysoký start
- nízký start s oporou a z bloků
- výběh na signál různého druhu a z různých poloh
- vytrvalostní běh 300 m
- běh prokládaný chůzí
- skok do dálky z místa (snožmo)
- nácvik skoku s rozběhem (3-4 dvojkroky), s odrazem
- hod míčkem z chůze
- průpravná gymnastická cvičení
- cvičení rovnováhy na zemi i na kladině
- skoky přes švihadlo – vpřed
- akrobacie – kotoul vpřed
- odrazy z místa i z rozběhu
- přeskoky – nízké nářadí
- průpravná cvičení s míčem – obratnost, pohyblivost
- šplh
- cvičení na lavičkách
- základy cvičení na žebřinách

- překážkové dráhy
- jednoduché tanečky
- přihrávky – ve dvojicích, na místě, v pohybu
- dribling na místě a v pohybu
- závodivé hry s míčem
- těžké míče
- první míčové hry
- zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- plavání - (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti

3. - 5. ročník

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy:

žák

- se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti PT1/1.3
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením PT1/1.2
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka PT5/4

Učivo:

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu PT5/4
- příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení PT1/1.4
- zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití PT1/1.4

- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu PT1/1.2
- hygiena při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV PT5/4

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy:

žák

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her PT1/1.5
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti PT1/1.3
- se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Učivo:

- pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost PT1/1.5
- základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou (s dopomocí);
- cvičení na nářadí: přeskok přes kozu (bednu) našír s odrazem z můstku, trampolínky – skřčka, roznožka; hrazda, kladina – chůze bez dopomoci;
- cvičení s náčiním (míč, švihadlo, obruč)
- rytmické a kondiční formy cvičení – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance (polka, valčík)
- průpravné úpoly – přetahy, přetlaky
- základy atletiky - rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh do 300m, 800m a 1 000 m, nízký a polovysoký start; skok do dálky a do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu; hod míčkem z místa i z rozběhu

- základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů (minifotbal, minibasketbal, florbal, vybíjená, přehazovaná, stolní tenis) PT1/2.4
- turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody PT5/4
- plavání - (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu PT1/2.2
- bruslení (podle podmínek) – hry ve sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích
- přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy:

žák

- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení PT1/2.3
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví PT1/1.3, PT1/2.2
- organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy PT1/1.3, změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky PT1/1.1
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace PT1/2.3

Učivo:

- komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály PT1/2.3
- organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí PT1/1.3
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly PT1/1.3
- pravidla zjednodušených pohybových činností – her, závodů, soutěží PT1/1.1

- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy PT1/1.1
- zdroje informací o pohybových činnostech PT1/1.1

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Předmět pracovní činnosti postihuje celou vzdělávací oblast Člověk a svět práce. Žáci v něm získávají základní pracovní dovednosti a návyky související s plánováním, prováděním, organizováním a hodnocením pracovních úkolů, upevňují si návyky a zásady bezpečnosti a hygieny práce. Vzdělávání a příprava směřují k tomu, aby žáci byli schopni se orientovat ve světě práce, důraz je kladen na tvorbu a upevňování pozitivních postojů k rozmanitým pracovním činnostem a rozvoj schopnosti jejich užití v běžných životních situacích. Přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Pracovní činnosti jsou na prvním stupni rozděleny do 4 tematických okruhů: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Tato témata jsou jednotlivými vyučujícími realizována individuálně - podle jejich pedagogických záměrů i podle návaznosti na jiné předměty např. člověk a svět nebo výtvarnou výchovu tak, aby byla do konce 5. ročníku splněna v plném rozsahu. Zadáváme takové úkoly, které lze splnit různými způsoby a je zapotřebí kvalitní komunikace a spolupráce mezi žáky i mezi žáky a učitelem. Žáci jsou postupně vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení a dostávají prostor pro prezentaci konkrétních prací a výrobků.

Z průřezových témat se v tomto předmětu realizuje významně Osobnostní a sociální výchova PT1/1, PT1/2 i PT1/3 a Environmentální výchova PT6.1, PT6.2, PT6.3, PT6.4

Výchovné a vzdělávací strategie

kompetence k učení

- předkládat úkol se zadaným pracovním postupem, návodem
- vést žáky k plánování činností při práci s různými materiály a při přípravě pokrmů
- předkládat dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- ukazovat výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- umožňovat poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost
- kompetence k řešení problémů
- dávat možnost praktického ověřování řešení problémů

- ukazovat výhody pořizování náčrtu při nejrozličnějších činnostech
- podporovat různost řešení zadaných úkolů, ověřovat jejich efektivitu v praxi
- seznamovat žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

kompetence komunikativní

- zadávat práci ve skupinách, dvojicích
- diskutovat o navrhovaných pracovních postupech
- seznamovat s přesným významem pojmů se vztahem k práci s různými materiály a při přípravě pokrmů
- výklad pojmů souvisejících s volbou povolání
- předkládat dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

kompetence sociální a personální

- zadávat práci ve skupinách, dvojicích
- umožňovat přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- umožňovat zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

kompetence občanské

- otevírat prostor pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- kompetence pracovní
- oceňovat pečlivě a přesně odvedenou práci
- vést k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vyžadovat pořádek na pracovním místě – prevence úrazů, údržba nářadí
- předkládat srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k těmto cílům
- vyhledávat s žáky možná rizika při různých činnostech a hledat cesty k jejich minimalizaci
- seznamovat žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- vytvářet prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

1. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy:

žák

- pracuje podle slovního návodu a předlohy PT1/1.1
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu PT1/2.4
- aplikuje pokyny učitele při zhotovení výrobku
- jakékoli poranění oznámí učiteli

Učivo:

- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce
- nácvik chystání a úklidu pracovních pomůcek
- modelování – hnětení, válení, stlačování, ubírání, přidávání

2. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy:

žák

- pracuje podle slovního návodu a předlohy PT1/1.4
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu PT1/1.9

Učivo:

- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce
- nácvik změny pracovního místa podle druhu činnosti
- modelování – hnětení, válení, stlačování dělení na části
- šití – navlékání jehly, odměřování nití, uzlík, přední steh

3. – 5. ročník

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy:

žák

- vytváří předměty z tradičních i netradičních materiálů, využívá přírodních materiálů
- rozvíjí svoji individuální kreativitu
- práci si dokáže zorganizovat a dbá na udržování pořádku na svém pracovním místě
- volí vhodné pracovní nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce

Učivo:

- papírové origami, papírové modely geometrických těles, vystřihovánky
- semena rostlin (korále, obrázky, šperky)
- dekorativní předměty (např. vánoční ozdoby ze slámy adventní věnec, velikonoční květináče zdobené ubrouskovou technikou)
- šití, vyšívání (vyšívané vánoční, novoroční přání, dekorační předměty, záložky)
- bavlnky, korálky, drátky, šňůrky (např. náramky přátelství)
- práce se dřevem
- práce s keramickou hlinou (např. samotvrdnoucí) PT1/1,3,4,5, PT3/1

1. ročník

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy:

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu PT1/2.4
- sestaví jednoduchou skládačku podle jednoduché předlohy
- jakékoli poranění oznámí učiteli

Učivo:

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- nácvik způsobu chování při poranění ve vyučování

2. ročník**KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI****Očekávané výstupy:**

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí

Učivo:

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů podle návodu nebo vlastní fantazie

3. – 5. ročník**KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI****Očekávané výstupy:**

žák

- dokáže pracovat se stavebnicí, provádí montáž a demontáž
- orientuje se v jednoduchém náčrtu, dokáže pracovat podle slovního návodu
- dodržuje hygienu, bezpečnost práce, poskytne 1. pomoc při úrazu

Učivo:

- manipulace se stavebnicemi (např. Merkur, Lego apod.) - práce ve skupině

2. ročník

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy:

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování PT5.2

Učivo:

- jak se zapisují údaje o počasí
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- ošetřování rostlin – zalévání, omývání listů odstraňování odumřelých částí rostlin

3. – 5. ročník

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy:

žák

- pozoruje děje v přírodě, sleduje průběh pokusu s klíčením semen
- svoji činnost dokáže zaznamenat, je schopen ji verbálně zhodnotit
- pečuje o pokojové rostliny

Učivo:

- klíčení semen (např. hrách, fazole, ječmen), záznam průběhu pokusu
 - pozorování a ošetřování pokojových rostlin ve třídě a doma (popř. rozmnožování)
- PT1/1,8,9

1. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy:

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- prostře stůl a vysvětlí, kam co patří

Učivo:

- Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

2. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy:

žák

- připraví tabuli pro jednoduché stolování

Učivo:

- Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

3. – 5. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy:

žák

- dodržuje zásady hygieny, čistoty a bezpečnosti práce při přípravě pokrmů, dokáže poskytnout první pomoc
- orientuje se v běžném vybavení kuchyně
- připraví tabuli pro jednoduché stolování a dokáže se při stolování vhodně chovat
- připraví samostatně jednoduchý pokrm

Učivo:

- základní hygienické zásady při práci, uchovávání a skladování potravin
- pravidla společenského chování při stolování
- společné stolování - simulace obvyklých situací (např. v restauraci, doma, při oslavě)
- příprava jednoduchého pokrmu, výběr, nákup, příprava PT1/5,6,7,8,9, PT3/1,2,3

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků:

S pravidly hodnocení jsou žáci i jejich zákonní zástupci seznámeni při přijetí do školy (do 1. ročníku nebo při přestupu žáka z jiné školy). Žákům jsou vždy zopakována na počátku školního roku. S pravidly a kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech seznámí učitel žáky i zákonné zástupce vždy na počátku školního roku.

Žák musí předem vědět, jaké dovednosti, schopnosti a znalosti od něj budou požadovány.

Pololetní hodnocení se provádí klasifikačními stupni. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami může být po dohodě s jejich zákonnými zástupci a poradenským zařízením použito slovní hodnocení na vysvědčení nebo i během celého školního roku.

Žák je se svým hodnocením seznamován bezodkladně, v co nejkratší možné době od hodnoceného výkonu.

Žák by měl být hodnocen co nejčastěji, a to se zaměřením na jeho pozitivní motivaci. Při celkovém hodnocení učitel vždy přihlíží i ke změnám ve výkonu, tj. k osobnímu pokroku žáka. Hodnocení formální (písemné) je vhodné co nejčastěji doplňovat hodnocením ústním.

Hodnocení vždy probíhá s ohledem na věková specifika žáků a na individuální možnosti žáků a s ohledem na jeho případná trvalá nebo momentální znevýhodnění a závažné indispozice.

Hodnocení není prostředkem k upevňování kázně a známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování (pokud toto chování není přímo kritériem v požadovaném výkonu – např. spolupráce ve skupině, komunikace s ostatními apod.).

Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace vědomosti, dovednosti, postupy, domácí přípravu, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Pokud jsou předmětem hodnocení požadované vědomosti, klasifikuje se jen probrané a procvičené učivo.

Podklady pro hodnocení získává učitel s ohledem na charakter daného předmětu z písemných, ústních nebo jiných projevů žáka. S konkrétními způsoby seznámí učitel na začátku školního roku žáky.

V případech, kdy to charakter předmětu umožňuje, získává vyučující podklady pro hodnocení vyváženě na základě ústních, písemných a dalších projevů žáka a přihlíží přitom k individuálním charakteristikám a případným zdravotním znevýhodněním žáka, aby znevýhodnění v písemném nebo ústním projevu mohlo být v celkovém hodnocení

kompensováno. Pokud žák opakovaně selhává v písemných zkouškách, je mu vždy v případě jeho zájmu poskytnuta možnost ústního přezkoušení a naopak.

Učitel vždy žákům včas předem oznámí, že se bude psát společná klasifikovaná písemná práce v rozsahu větším než polovina vyučovací hodiny, aby se žáci na tuto práci mohli připravit. V jednom dnu nesmí docházet ke kumulaci více takových písemných prací.

V případě nepřítomnosti žáka ve vyučování není žák hodnocen z učiva, které zameškal, nejméně po dobu 1 týdne. Prodloužení této lhůty při absencích delších než 1 týden zváží vždy učitel příslušného předmětu a domluví s žákem termíny případných mimořádných doplňujících zkoušek nebo písemných prací. Při absencích delších než 1 měsíc třídní učitel vždy koordinuje postup vyučujících různých předmětů.

Učitel žáka seznámí s hodnocením písemné práce v co nejkratším termínu po napsání, ale nejpozději do 2 týdnů (nebrání-li tomu absence učitele nebo žáka). S žáky je vždy proveden rozbor práce, jsou seznámeni se správným řešením, systémem bodového hodnocení a dalšími kritérii a je jim umožněno do opravené práce nahlédnout.

Pokud učitel v písemné práci zadává varianty (A, B, C..), dbá na stejnou náročnost jednotlivých variant.

Písemné práce žáků za školní rok jsou ukládány u učitele nejméně do konce školního roku (tj. do 31. srpna).

Učitelé v rámci odborných komisí konzultují své hodnotící postupy a kritéria tak, aby v jednotlivých třídách bylo ve stejných předmětech nebo předmětech podobného charakteru dosahováno přibližně stejného hodnocení.

Zákonný zástupce žáka je v žákovské knížce nejméně čtyřikrát během pololetí (v každém čtvrtletí alespoň dvakrát) informován o hodnocení žáka. Učitel informuje zákonného zástupce tak, aby záznamy v co nejkratší lhůtě zobrazily případné výrazné zhoršení hodnocení a aby zákonný zástupce žáka mohl ze záznamů usuzovat na závěrečné hodnocení žáka na vysvědčení (v kontextu s kritérii hodnocení, se kterými byl seznámen na počátku školního roku).

Zákonný zástupce má možnost se s hodnocením dítěte seznámit prostřednictvím třídních schůzek a konzultačních dnů (v oznámených termínech).

V každém pololetí je žák hodnocen samostatně, bez ohledu na dřívější výsledky v jiném pololetí. V každém předmětu je žák hodnocen samostatně, bez ohledu na výsledky v ostatních předmětech.

Žáci jsou hodnoceni vždy s ohledem na jejich věkové zvláštnosti, rozumovou vyspělost, tj. možnost pochopení daných pravidel a schopnost rozpoznání následků jejich jednání a dále s ohledem na celkové okolnosti, při nichž k porušení pravidel došlo.

Podklady pro hodnocení chování shromažďuje třídní učitel na základě vlastních pozorování a informací od dalších pedagogických pracovníků (písemných nebo ústních).

Průběžné hodnocení chování je prováděno slovně prokazatelným způsobem, a to vždy na konci 1. a 3. čtvrtletí nebo kdykoli při zjištění porušování řádu školy ze strany žáka, při změně chování žáka, při rozbořech chování žáků určité třídy třídním učitelem apod.

Třídní učitel dbá na to, aby zákonný zástupce byl objektivně, pravidelně a včas informován o chování žáka, a to zejména v případech náhlých změn a v období mezi případným udělením výchovného opatření a závěrečnou klasifikací.

V rámci průběžného hodnocení jsou udělována tzv. výchovná opatření k posílení kázně nebo pochvaly a jiná ocenění. Udělení je vždy zaznamenáno do katalogového listu žáka a prokazatelným způsobem sděleno zákonným zástupcům.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- 1) Učitel systematicky a průběžně u žáka rozvíjí dovednosti, které souvisejí se sebehodnocením a poskytuje žákům příležitosti k sebehodnocení.
- 2) Písemné sebehodnocení žák vypracovává jednou za pololetí, pod vedením a za pomoci učitele daného předmětu.
- 3) Sebehodnocení žák vypracovává ve škole (v čase k tomu určeném). V sebehodnocení se zaměří zejména na zvládnutí vědomostí a dovedností, porozumění učivu, příčiny úspěchů či neúspěchů, jaký význam pro něj má, co se naučil, jaké jsou jeho vzdělávací potřeby. Součástí sebehodnocení jsou vždy cíle pro další čtvrtletí.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- 1) U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami volí učitel především takové formy a druhy ověřování dosažených vědomostí a dovedností, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá zdravotní postižení a zdravotní nebo sociální znevýhodnění negativní vliv.
- 2) Pokud jde o vývojové poruchy učení, nebude žák, pokud možno vystavován úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.
- 3) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází učitel především z doporučení posudku pedagogicko-psychologické poradny a z individuálního vzdělávacího plánu žáka. Žák je hodnocen co nejčastěji, v závěrečném hodnocení pak učitel vždy přihlédne k charakteru znevýhodnění nebo postižení.

4) Při slovním hodnocení je vždy upřednostňováno srovnávání s osobním pokrokem žáka, ve vztahu k jeho předpokladům, před srovnáváním se spolužáky. Učitel použije při hodnocení přiměřeným způsobem kritéria, stanovená v daném předmětu.

5) Hodnocení předmětu speciálně pedagogické péče je součástí daného předmětu, v rámci kterého žák plní speciálně pedagogické dovednosti.

Kritéria hodnocení

Kromě zvládnutí daného učiva je při hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání (podle charakteru předmětu) kladen důraz především na:

- aplikace získaných poznatků při řešení konkrétních problémů a úloh
- uplatňování teoretických vědomostí v praxi
- samostatnost myšlení, tvořivost, iniciativu, originalitu řešení
- pochopení souvislostí mezi jevy a poznatky, případně jejich samostatné odvozování
- efektivní spolupráci ve skupině
- samostatnost řešení úkolů
- používání získaných vědomostí při formulaci vlastních názorů a obhajování (argumentaci) těchto názorů
- efektivnost komunikace
- samostatné vyhledávání a zpracování informací (textového i grafického charakteru)
- snahu, aktivitu, pečlivost při práci
- dodržování dohodnutých pravidel
- zájem a ochotu při plnění zadaných úkolů
- vytrvalost, obratnost, pečlivost a přesnost při plnění zadaných úkolů
- snahu o zlepšování vlastního výkonu
- respektování zásad zdravého života
- samostatnou domácí přípravu na vyučování
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci
- kritické myšlení, vlastní zhodnocení názorů druhých
- zvládnutí terminologie daného předmětu
- užívání spisovného jazyka v písemném i ústním projevu
- vhodné využívání jazykových prostředků, bohatou slovní zásobu, slohovou vytríbenost, stylistickou obratnost

Stupně hodnocení a jejich charakteristiku podrobně uvádí Školní řád.

Kritéria hodnocení chování jsou dána obecně platnými společenskými normami, jednotlivými ustanoveními Školního řádu, případně podrobnějšími pravidly, která jsou v souladu s ustanoveními Školního řádu stanovena pro jednotlivé okruhy činností ředitelkou školy (například v řádu školní jídelny, počítačové pracovny, školního hřiště apod.).

Výchovná opatření k posílení kázně mají 3 stupně, které jsou udělovány podle závažnosti přestupků a míry jejich opakování.

Výchovná opatření stejného stupně mohou být udělena i vícekrát během pololetí, pokud žák porušuje pravidla jiného druhu, než za které dostal předchozí postih. Důtku ředitelky školy je možné udělit i vícekrát za stejný druh přestupků.

Zákonný zástupce žáka má v případě svého zájmu právo projednat udělení jakéhokoli výchovného opatření osobně s třídním učitelem nebo ředitelkou školy. Udělení důtky ředitelky školy je se zákonným zástupcem projednáno vždy, a to třídním učitelem nebo ředitelkou školy. Pokud žák často porušuje pravidla Školního řádu a není schopen své chování zlepšit ani po udělení některého z výše uvedených výchovných opatření nebo pokud je hodnocení jeho chování trvale spíše negativní, svolá ředitel školy k projednání hodnocení chování žáka společnou schůzku zástupců školy (člen vedení, třídní učitel, výchovný poradce) a zákonných zástupců žáka. Z tohoto jednání je pořízen zápis.

Cílem jednání je dosáhnout účinné spolupráce rodiny a školy při nápravě chování žáka.

Na konci 1. a 2. pololetí je žák hodnocen z chování klasifikačním stupněm. Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel (po projednání s ostatními učiteli, kteří ve třídě působí) a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel (viz první odstavec Kritéria hodnocení chování...) během celého pololetí.

Charakteristika jednotlivých stupňů a výchovných opatření je podrobně uvedena ve Školním řádu.